بایەخی نووسینەوەی مێژووی كورد لە ڕۆژنامەی هاوكاری دا (1970 – 1975)

ID No. 3724

(PP 107 - 135)

https://doi.org/10.21271/zjhs.24.5.8

ئەحمەد حەمەدئەمین ئۆمەر

بەشی زانستە كۆمەڵایەتییەكان - كۆلێژی پەروەردەی بنەڕەتی / زانكۆی سەلاحەدین - هەولێر

Ahmad.ameen@su.edu.krd

وەگـــــــرتن : 2020/08/20

پەسندكردن : 2020/10/10

بڵاوكردنەوە : 2020/12/10

پوختە

ڕۆژنامەی هاوكاری وەك ڕۆژنامەیەكی كوردی، كە لە ماوەی نێوان ساڵانی (1970 – 2003) لە شاری بەغدا لە دەرچوون بەردەوامبووە، بایەخێكی بە ژیانی ڕۆژنامەگەری كوردی گەیاندووە، لەو سۆنگەیەوە شایەنی ئەوەیە توێژینەوەی ئەكادیمی لە بارەوە ئەنجام بدرێت. لەم توێژینەوەیەدا هەوڵدراوە تیشك بخرێتە سەر بایەخی نووسینەوەی مێژووی كورد لە ڕۆژنامەی هاوكاری دا لە ماوەی نێوان ساڵانی (1970 – 1975)، بەمەش ئەو بابەتانەی لە بارەی ڕووداوە مێژووییەكان و ئەو بابەتانەی تایبەت بە مێژووی كەسایەتی و ناودارەكانی كورد لە نێو ڕۆژنامەكەدا نووسراون، شەنوكەو كراون. دواتریش باسی ئەو گۆشە تایبەتانەی نێو ڕۆژنامەكە كراوە، كە بۆ نووسینەوەی مێژوو كورد تەرخانكراون.

وشە سەرەكییەكان: نووسینەوە، مێژوو، كورد، ڕۆژنامە، هاوكاری.

پێشەكی

گرنگی توێژینەوە: ڕۆژنامەی هاوكاری وەك ڕۆژنامەیەكی كوردی سەر بە وەزارەتی ڕاگەیاندنی حكومەتی عێراقی، كە لە ماوەی نێوان ساڵانی (1970– 2003) دەرچووە، پانتاییەكی فراوانی لە ژیانی ڕۆژنامەگەری كوردی داگیركردووە، بەڵام تاوەكو ئێستاكە وەك پێویست ئاوڕی لێنەدراوەتەوە و توێژینەوەیەكی ئەكادیمی تایبەت و وردی لە بارەوە نەنووسراوە. بەمەش لە سۆنگەی گرنگی ڕۆژنامەكە و بایەخی نووسینەوەی مێژووی كورد لە قۆناغی نێوان ساڵانی (1970–1975) تێیدا، ناونیشانی ئەم توێژینەوە ئەكادیمییە هەڵبژێردراوە.

ئاستەنگی توێژینەوە: دیارە ئەنجامدانی كارێكی لەو شێوەیە ئاستەنگ بۆ توێژەر دێنێتە پێشەوە، لەبەر ئەوەی یەك جێ تەواوی ژمارەكانی ڕۆژنامەی هاوكاری بەردەست نین و ئەرشیف نەكراون، بە تایبەتی ژمارەكانی ئەو قۆناغەی بۆ توێژینەوەكە دەستنیشان كراون، بەڵام بە هەوڵ و كۆشش و هاوكاریكردنی دڵسۆزانی بواری نووسینەوەی مێژوو و مێژووی ڕۆژنامەگەری كوردی توانرا توێژینەوەكە بە ئەنجام بگەیەنرێت.

پێكهاتەی توێژینەوە: توێژینەوەكە لە پێشەكییەك و چوار تەوەر و ئەنجام پێكهاتووە. تەوەری یەكەم تەرخان كراوە بۆ كورتەیەك دەربارەی مێژووی ڕۆژنامەی هاوكاری بە تایبەتی لە قۆناغی نێوان ساڵانی (1970-1975)، بەمەش ئاماژە بە سەرەتای هەوڵەكانی دەرچوونی ڕۆژنامەكە، دەستەی دامەزرێنەر، دەستەی بەڕێوەبردن، نووسەران، شوێنی چاپ، ژمارەی لاپەڕەكان، نرخ و ڕەنگی بەكارهاتوو كراون. لە تەوەری دووەمدا، تیشكخراوەتە سەر ڕەنگدانەوەی نووسینەوەی مێژووی كورد لە ڕۆژنامەی هاوكاریدا، لەو چوارچێوەیەشدا تێكڕای ئەو بابەتانەی لە بارەی مێژووی كورد لە ڕۆژنامەكەدا نووسراون ئاماژەیان بۆ كراوە. لە تەوەری سێیەمدا، بایەخ و گرنگی نووسینەوەی ژیان و تێكۆشانی كەسایەتی و ناودارانی كورد، كە لە ڕۆژنامەی هاوكاریدا ڕووپەرێكی زۆری داگیركردوون، ئاماژەی بۆ كراوە. لە تەوەری چوارەمدا: باسی ئەو گۆشە تایبەتیانە كراون، كە لە ڕۆژنامەی هاوكاریدا بۆ نووسینەوەی مێژووی كورد و ناساندنی بە خوێنەران تەرخان كراون. لە ئەنجامدا لە دوای شەنوكەوكردنی زانیارییەكان، ئەنجامگیری توێژینەوەكە بە چەند خاڵێك ئاماژەیان بۆ كراوە.

ڕێبازی توێژینەوە: توێژەر بۆ گەیشتن بە ئەنجامێكی دروست و زانستییانە، پشتی بە ڕێبازی ڕاگواستنی مێژوویی و ڕێبازی شیكردنەوەی خشتە[1]بەستووە و هەردوو ڕێبازەكەی بە گوێرەی پێویست بە كارهێناوە.

سەرچاوەکانی توێژینەوە: جێگەی گوتنە، سەرچاوەی سەرەکی توێژینەوەکە برتییە لە ژمارەکانی ڕۆژنامەی هاوکاری، بۆ ئەو مەبەست توێژەر لە (297) ژمارەی ڕۆژنامەی هاوکاری ڕوانییوە و (229) ژمارەی سوود لێوەرگرتوون و بەکارهێناون، ئەوە سەرباری چەند سەرچاوەیەکی دیکە، کە لە ڕیزبەندی سەرچاوەکان ئاماژەیان بۆ کراوە.

ئەڵبەتە ئەم توێژینەوە هەوڵێکی نوێیە، بۆیە دەکرێت کون و کەلێنی تێدا بن، بەمەش دەخوازین بە چاوێکی ڕەخنەگرانەی بونیاد نەرانە لە کون و کەلێنەکان ئاگادار بکرێینەوە، بۆ ئەوەی دواجار توێژینەوەکە بتوانێت لافی کارێکی زانستی سەرکەوتوو لێبدات.

1. کورتەیەك دەربارەی مێژووی ڕۆژنامەی هاوکاری

ساڵی 1968 دوای ئەوەی بەعسییەکان لە عێراق دەسەڵاتییان گرتەوە دەست، بەهۆی ئەو بارودۆخەی تێیدا بوون، کەوتنە بیرکردنەوەی لە چارەسەرکردنی کێشەی کورد، بۆ ئەو مەبەستەش دوای نزیکبوونەوەیان لە هێزە کوردییەکان و وەك پێشاندانی نیاز پاکی، بڕیاری ژمارە (484)یان لە 10/9/ 1969 دەکرد و دانییانیا بە مافی ڕۆشنبیری گەلی کورد *(القرارات العامة لمجلس قيادة الثورة، 1977، ص 597).*

وەلێ، لە دوای ئەو بڕیارە و دەرچوونی گۆڤاری بەیان لە تشرینی دووەمی 1969[(2)]، داوای کۆبوونەوەی ڕۆژنامەنووسانی کورد دەکرێت بۆ ئەوەی ڕۆژنامەیەکی کوردی لە دایك بێت. ئەنجام هەوڵەکان دەخرێنە گەر و ڕۆژنامەی هاوکاری لە 9ی کانوونی دووەمی 1970 وەك ڕۆژنامەیەکی هەفتانە یەکەم ژمارەی چاپ دەکرێت و بڵاودەکرێتەوە.

دەستەی دامەزرێنەری ڕۆژنامەی هاوکاری وەك ئاماژەی بۆ دەکرێت، پێکهاتوون لە: سەربەست بامەڕنی، جەلال میراز کەریم، محەمەد عوسمان زادە، سەلاح شوکری ئاکرەیی و عەبدوڵڵا عەباس. هەرچی تایبەتدارە بە دەستەی بەڕێوەبردن ئەوە لە ماوەی نێوان ساڵانی (1970-1975) چەند جارێك گۆڕانکاری بەسەردا هاتووە، بە جۆرێك لە هەشت ژمارەی یەکەم مونزر عرێم سەرۆکی دەزگای خانەی جەماهیر (دار الجماهیر) بە ناونیشانی لە جیاتی سەرنووسەر لەسەر ڕۆژنامەکە ناوی دێت. لە پاشان لە ژمارە (9)دا ناوی سەربەست بامەڕنی وەك جێگری سەرنووسەر ئاماژەی بۆ کراوە. بە دوای ئەوە لەسەر ڕۆژنامەکەدا هیچ ناوێك بوونی نییە، بەڵام لەم ماوەیەدا بە تایبەتی لە دوای بەیاننامەی 11 مارتی 1970 ماوەی نزیکەی دوو مانگ کەمال ڕەئوف محەمەد دەبێت بە سکرتێری نووسین، دوای ئەوەش دووبارە سەربەست بامەڕنی دەگەڕێتەوە *(عباس، 2018، ل ل62-82).*

شایەنی باسە، ڕۆژنامەی هاوکاری سەرەتا سەرنووسەری نەبووە، تا ئەوەی لە نیوەی دووەمی ساڵی 1971 حیلمی عەلی شەریف (1930-1998) بە فەرمی دەبێتە سەرنووسەر، بەمەش حیلمی بەردەوام دەبێت تا دامەزراندنی دەزگای هاوکاری بۆ چاپ و بڵاوکردنەوەی کوردی ساڵی 1974[(3)]. لە دوای ئەو قۆناغە ماوەیەك محەمەد حاجی تاهیر وەك سەرنووسەر و حەمید عەزیز وەك سکرتێری نووسین ڕۆژنامەکە بەڕێوەدەبەن، ئەوانیش بەردەوام دەبن تا ئەوەی لە مایسی 1975 غفوری میرزا کەریم دەکرێت بە سەرنووسەر، لە سەردەمی غەفوری میرزا کەریم جارێکی دیکە سەربەست بامەڕنی وەك سکرتێری نووسین دەگەڕێتەوە، بەڵام بەهۆی گواستنەوەی ڕاژەی سەربەست بامەڕنی بۆ وەزارەتی شارەوانی، عەبدوڵڵا عەباس لە ئابی 1975 دەبێتە سکرتێری نووسین *(عباس، 2018، ل ل 92-102).*

بنەماڵەی یەکەمی ڕۆژنامەی هاوکاری جگە لە سەربەست بامەڕنی، جەلال میرزا کەریم، محەمەد عوسمان زادە، سەلاح شوکری ئاکرەیی و عەبدوڵڵا عەباس، هەر یەك لە: مومتاز حەیدەری وەك پەیامنێر[(4)]، شێخ غیاسەدین نەقشبەندی، کەمال محەمەد ڕەئوف، مەحمود زامدار، ئیبراهیم عەزیز حاجۆن، نووری حەیران، حەمید عوسمان، حەمید عەزیز، ئەنوەر مەحمود، سەلاح ئەحمەد شوان ، عەلی نەقشبەندی و حوسێن عارف وەك نووسەر ڕۆڵیان بینوە *(هاوکاری، ژمارە 52، 1971/1/2، ل14)*، بە دوای ئەوەش گۆڕانکاری زۆری تێدەکەوێت و ژمارەیەکی بەرچاو لە ڕۆژنامەنووس و نووسەرانی کورد بەشداری تێدا دەکەن *(نریمان، بيبليۆگرافیای...، 1989، ل7).*

ئەرکی دەرچوواندنی ڕۆژنامەی هاوکاری لە ماوەی نێوان ساڵانی (1970-1975) گۆڕانکاری بەسەردا هاتووە، بە جۆرێك لە ژمارە (1)ی ساڵی 1970 تا ژمارە (20)ی ساڵی 1971[(5)] دەزگای گشتی چاپەمەنی و بڵاوکردنەوە سەر بە وەزارەتی ڕاگەیاندن دەریکردووە، پاشان لە ژمارە (21) ساڵی 1971 تا ژمارە (224) ساڵی 1975 ئەرکی دەرچواندنی لە ئەستۆی خانەی جەماهیر بۆ چاپ و بڵاوکردنەوە بووە. دوای ئەوەش لە ژمارە (225)یشەوە دەزگای هاوکاری بۆ چاپ و بڵاوکردنەوەی کوردی دەری چواندووە[(6)].

هەرچی پەیوەستە بەو چاپخانەیەی ڕۆژنامەکەی تێیدا چاپکراوە، ئەوە لە سەرەتادا لەسەر ڕۆژنامەکە ئاماژە بۆ ناوی چاپخانە نەکراوە، بەڵام لە ژمارە (122) لە 1972/6/24 ناوی چاپخانەی (دار الحرية) خراوەتە سەر و بەردەوام لەو چاپخانەیە چاپکراوە.

ڕۆژنامەی هاوکاری سەرەتا بە شازدە لاپەڕەی قەبارەی بچووك دەرچووە، دواتریش دەبێتە هەشت لاپەڕەی قەبارە گەورە، ئیدی بەم شێوەیە بەردەوام دەبێت تا ئەوەی بە فەرمی ڕۆژنامەکە لە ژمارە (287) لە 1975/10/3 دەبێتە دوازدە لاپەڕە[7].

نرخی ڕۆژنامەی هاوکاری، کە لەسەر لاپەڕەی یەکەمدا ئاماژەی بۆ کراوە، سەرەتا (20 فلس)[8] بووە، تا ئەوەی لە ژمارە (225) لە 1975/7/5 بۆتە (25 فلس)، بەڵام دەبێت ئەوەش بووترێت، کە لە هەندێك ژمارەکانیدا ئەو نرخە بە پێی قەبارەی ڕۆژنامەکە گۆڕانی بەسەر داهاتووە وەك: لە ژمارە (23) لە 1970/6/15 کە بە شەش لاپەڕە دەرچووە نرخی (15 فلس) بووە، ژمارە (24) لە 1970/6/20 چوار لاپەڕە بووە نرخی (10 فلس) نووسراوە، ژمارە (تایبەت)، کە لە 1972/1/1 لەسەر شێوەی گۆڤار و بە چل و دوو لاپەڕە دەرچووە نرخی (50 فلس) بووە[9].

ڕەنگی بەکارهاتوو لە ڕۆژنامەی هاوکاریدا، بە شێوەیەکی گشتی ڕەش و سپی بووە، بەڵام لە تەك ئەوەشدا ڕەنگی سوور بۆ لۆگی ڕۆژنامەکە بەکارهاتووە، ئەوە سەرەڕای ئەوەی لە هەندێك لە ژمارەکانیدا ڕەنگەکانی شین، زەرد و سەوز بەکارهاتوون.

وەك ئاماژەمان بۆ کرد ڕۆژنامەی هاوکاری ڕۆژنامەیەکی هەفتانە بووە، بەمەش بە شێوەیەکی گشتی ڕۆژانی شەمە یاخود هەینی دەرچووە[10]، بەڵام ئەوە مانای ئەوە نییە بەردەوام بوو بێت و لە کاتی خۆی دوانەکەوتبێت، لەبەر ئەوەی بە وردبوونەوە لە لاپەڕەکانی ڕۆژنامەکە دەرکەوێت، کە هەندێك جار بە هۆکاری پشوو و هەندێك جاریش بەبێ هۆکار لە وادی خۆی دواکەوتووە[11]، ئەوە سەربارەی ئەوەی لە دوای بڵاوکردنەوەی بانگەوازی "**ئەی قەڵەمە نەترسەکان ... یەکگرن!**" لە ژمارە (17) لە 1971/5/8 و بەرزبوونەوەی دەنگی نارەزایی بەرانبەر بانگەوازەکە، بۆ ماوەی مانگێك بە بڕیارێکی فەرمی ڕۆژنامەکە دەوەستێندرێت *(عەباس، 2018، ل ل 79-88).*

ماوەی نێوان ساڵانی (1970-1975) ڕۆژنامەی هاوکاری (297) ژمارەی لێدەرچووە، لێرەشدا لەگەڵ ئەوەی لاپەڕەکانی بۆ هەواڵی تایبەت، دەنگوباسی ناوچەیی و نێودەوڵەتی، ئەدەب و ڕۆشنبیری، مەسەلەی ژن، وەرزش و بابەتی هەمەرەنگ تەرخان کردووە، دەکرێت بووترێت زەمینەیەکی باشیشی بۆ نووسینەوەی مێژووی کورد ڕەخساندووە، کە لە تەوەرەکانی داهاتوودا بە وردی باسی لێوە دەکەین.

2. ڕەنگدانەوەی نووسینەوەی مێژووی کورد لە ڕۆژنامەی هاوکاری دا

ڕۆژنامەی هاوکاری وەك ڕۆژنامەیەکی کوردی، لە لاپەڕەکانیدا چەند بابەتێکی تایبەت بە مێژووی دێرینی نەتەوەی کورد تێیدا نووسراوەتەوە. لەو چوارچێوەیەشدا لە ناوەڕۆکی بابەتەکاندا جەخت لە بوونی کورد لە قۆناغەکانی مێژووی کۆن لە ناوچەکەدا کراوەتەوە و هەوڵی شێواندنی مێژووی کورد لە لایەن نووسەرانی بێگانە ڕەتکراوەتەوە. (بڕوانە: خشتەی ژمارە 1).

خشتەی ژمارە (1)[12]

بابەتەکانی تایبەت بە مێژووی دێرینی کورد

ناوی نووسەر	ناوی بابەت	وەرگێڕ	زنجیرە	ژمارە	ڕێکەوت	لاپەڕە
زاگرۆس	کورد لە مێژووی بێگانەدا			36	1970/9/12	9
مینورسکی	کوردەکان چەند تێبنی وسەرنجێك	مارف خەزنەدار		132	1972/9/2	6
ئاراس	کورد لە مێژوودا		یەکەم	243	1974/11/22	5
ئاراس	کورد لە مێژوودا		دووەم	244	1974/11/29	5
ئاراس	کورد لە مێژوودا		سێیەم	249	1975/1/10	5
نەریمان	خزمایەتی کورد و هیند			250	1975/1/17	4
ئاراس	کورد لە مێژوودا		چوارەم	259	1975/3/21	5

لایەنێکی دیکەی، کە لە ڕۆژنامەی هاوکاری بایەخی پێدراوە، نووسینەوەی مێژووی شارە کوردییەکان و شوێنەوارە دێرینەکانی کوردستانە، بەمەش لە بارەی هەر یەکە لە: مێژووی شاری کەرکووك، هەولێر و شوێنەرواره دێرێنەکانی، شوێنەوارە دێرینەکانی ناوچەی سلێمانی، مێژووی کۆنی زاخۆ، شوێنەوارەکانی کۆیە، مێژووی کۆنی ئامێدی، ناوچەی شارەزوور، گردەکەی تەپەکوڕە لە ناوچەی هەڵەبجە، هەندێك لایەنی شارستانییەتی لە پێنجوین و مەزارگەی شێخ ئادی شێخی ئێزیدییەکان، بابەتی گرنگ و بایەخدار نووسراون. (بڕوانە: خشتە ژمارە 2).

خشتەی ژمارە (2)

بابەتی تایبەت بە مێژووی شار و شێوێنەوارە دێرینەکانی کوردستان

ناوی نووسەر	ناوی بابەت	وەرگێڕ	زنجیرە	ژمارە	ڕێکەوت	لاپەڕە
رضا شوان	مێژووی شاری کەرکوك		یەکەم	32	1970/8/15	2
رضا شوان	مێژووی شاری کەرکوك		دووەم	34	1970/8/29	2
رضا شوان	مێژووی شاری کەرکوك		سێیەم	35	1970/9/5	2
صالح علی گوللی	زاخۆ ددێرێکی دا		یەکەم	2	1971/1/16	4
صالح علی گوللی	زاخۆ ددێرێکی دا		دووەم	3	1971/1/23	4
برهان قانع	لە شارستانییەتی ڕابردوومان و ...			15	1971/2/24	6
جەبار جەباری	باوەگوڕگوڕ لە مێژوودا			تایبەت	1972/1/1	25
	گەشتێك لە دەربەندی بازیانەوە ...	احمد رێبوار	یەکەم	133	1972/9/9	6
	گەشتێك لە دەربەندی بازیانەوە ...	احمد رێبوار	دووەم	135	1972/9/23	6
	گەشتێك لە دەربەندی بازیانەوە ...	احمد رێبوار	سێیەم	136	1972/9/30	6
	گەشتێك لە دەربەندی بازیانەوە ...	احمد رێبوار	چوارەم	138	1972/10/14	6
	گەشتێك لە دەربەندی بازیانەوە ...	احمد رێبوار	پێنجەم	139	1972/10/21	6
	گەشتێك لە دەربەندی بازیانەوە ...	احمد رێبوار	شەشەم	141	1972/11/4	6
یوسف احمد دەرگەڵەیی	هەولێر و شێونەوارەکانی		یەکەم	141	1972/11/4	6
یوسف احمد دەرگەڵەیی	هەولێر و شێونەوارەکانی		دووەم	144	1972/12/1	6
یوسف احمد دەرگەڵەیی	هەولێر و شێونەوارەکانی		سێیەم	146	1972/12/15	4

خەلیل هەکاری	مەزارها شێخ ئادی			147	1972/12/22	6
برهان قانع	شارەزووری دوێنی و ئەمڕۆ			175	1973/7/13	4
سکڤان عبدالحکیم	ئامێدی			196	1973/12/7	5
گۆشاد کاروان	کۆیە و چەند یادگارییەك			234	1974/9/13	8
معروف قەرەداغی	گردەکەی تەپەکوڕە			248	1975/1/3	5

شایەنی باسە، لە ڕۆژنامەی هاوکاریدا بایەخ بە نووسینەوەی مێژووی ئاین لە کوردستان دراوە بەمەش لە بارەی مێژووی ئاڤێستا، ئاینی زەردەشت و سروتەکانی، سەرەتای پێوەندیکردنی کورد بە ئاینی ئیسلام و بیروباوەڕی ئێزیدییەکان. بابەتی هەمە جۆر نووسراون. (بڕوانە: خشتەی ژمارە 3).

خشتەی ژمارە (3)

بابەتی تایبەت بە مێژووی ئاین لە کوردستان

ناوی نووسەر	ناوی بابەت	وەرگێڕ	زنجیرە	ژمارە	ڕێکەوت	لاپەڕە
زهیر احمد القیسی	کتیە یەکەم سەحابەی کورد ...			29	1970/7/25	8
محمود زامدار	ئاهورا و ئەشای زەردەشت			تایبەت	1972/1/1	28
خەلیلێ جوندی	ئاینێ ئێزدیان و پاشقەمایێد ...			194	1973/11/23	5
خەلیلێ جوندی	جەژنی یەزیدیەکان			202	1974/1/25	5
خەلیلێ جوندی	یەزیدییەکان و ڕژێمی چینایەتی		یەکەم	213	1974/4/12	5
خەلیلێ جوندی	یەزیدییەکان و ڕژێمی چینایەتی		دووەم	214	1974/4/19	5
خەلیلێ جوندی	یەزیدییەکان و ڕژێمی چینایەتی		سێیەم	216	1974/5/3	5
خەلیلێ جوندی	یەزیدییەکان و ڕژێمی چینایەتی		چوارەم	218	1974/5/17	5
خدری سلێمان	لایەنێك لە بارەی یەزیدییەکان	خەلیل جوندی	یەکەم	219	1974/5/24	5
خدری سلێمان	لایەنێك لە بارەی یەزیدییەکان	خەلیل جوندی	دووەم	221	1974/6/7	5
	مێژووی ئاوێستا	محەمەدئەمین هەورامی	یەکەم	251	1975/1/24	5
	مێژووی ئاوێستا	محەمەدئەمین هەورامی	دووەم	252	1975/1/31	5

نەورۆز وەك بۆنەیەکی مێژوویی نەتەوەی کورد، لە ڕۆژنامەی هاوکاریدا بابەتی زۆری لە بارەوە نووسراوە، بەتایبەتی لەو ژمارانەی، کە هاوکات بووینە لەگەڵ بۆنەی نەورۆزدا (بڕوانە: خشتە ژمارە 4)، لەو سۆنگەشەوە لە یەکەمین نەورۆزی تەمەنی ڕۆژنامەکەدا لە گۆشەی ڕێڕەوی هاوکاریدا هاتووە: "... **ئەگەر لاپەڕەکانی مێژووی کۆنی نەتەوەی کورد دەور بکەینەوە ئازایەتی و نەبەردی ڕۆڵەکانی و دڵسۆزیان بەرامبەر خەڵکی تر و دۆست و نزیکیان تێ ئەگەین. نموویەکیش لەو دڵسۆزی و ئازایەتییەی ڕۆڵەی نەتەوەکەمان کاوەی ئاسنگەر و زەحمەتکێشە کە چەند هەزار ساڵ لەمەو پێش بەهاوکاری دەستەیەك پیاوی مەرد و بەجەرگ ڕاپەڕی و ناڕەواترین داستانی زوڵم و گوناهـ و تاوانی هەڵگێرایەوە ... هەر ئەو ڕۆژە پیرۆزە کە ڕێکەوتی یەکەمر ڕۆژی بەهارە تاهەتا هەتایە چەژنی سەربەستی و شاودومانی میللەتەکەمانە ...**"*(هاوکاری، ژمارە 10، 1970/3/21، ل1)*.

خشتەی ژمارە (4)

بابەتی تایبەت بە مێژووی نەورۆز

ناوی نووسەر	ناوی بابەت	ژمارە	ڕێکەوت	لاپەڕە
علاءالدين سجادی	مێژووی نەورۆز	10	1970/3/21	7
م. زامدار	هەڵبژاردەی نەورۆز	11	1970/3/28	7
عارف کەریم	نەورۆز و وەزری نوێ	10	1971/3/21	6
	نەورۆز و مێژووی خەباتی چینایەتی	109	1972/3/25	2
	نەورۆزی پیرەمێردی نەمر	109	1972/3/25	4
	چەژنی نەورۆز یادی ڕوداوێکی مێژووی کورد	159	1973/3/23	2
انور محمود	چەژنی نەورۆز	159	1973/3/23	4
عبدالرحمن زەبیحی	باتەپوتۆزی ساڵان لە نەورۆز بتەکێنین	159	1973/3/23	5
حەمەئەمین	نەورۆز و کاوە و شۆڕش	159	1973/3/23	8
حەمید عەزیز	نەورۆز و وردە سەرنجێك	159	1973/3/23	8
عبدالله بەرزنجی	بەسەرهاتی نەورۆز و سەرکەوتن	159	1973/3/23	8
عبدالرحمن زەبیحی	نەورۆز لە مێژووی نەتەوەی کوردا	210	1974/3/21	3
مەجید نەدیم	جەژنی نەورۆزی کورد	210	1974/3/21	5
برهان قانع	نەورۆز ماکی ڕاپەڕینکی ڕەسەنە	210	1974/3/21	8
تاڤگە	نەورۆز چییە؟	210	1974/3/21	8
عبدالله بەرزنجی	هەر سەرکەوتو بێت چەژنی نەورۆز	210	1974/3/21	8
حەمید عەزیز	نەورۆز هاتنەوەی کاوە و سرودی ...	210	1974/3/21	8
مەحمود زامدار	میللەتی نەورۆز و خەڵاتی نۆبل	210	1974/3/21	8
جەمال بابان	یادی نەورۆز	259	1975/3/21	3
دڵشاد محەمەد ئەمین	نەورۆز و کاوە = سروشت و مرۆڤ	259	1975/3/21	3
مەسعود محەمەد	تریفەیەکی نەورۆز	259	1975/3/21	3
کەمال غەمبار	نەورۆز و چەژنی ڕاپەرین و سەرکەوتنە	259	1975/3/21	8

نووسینەوەی مێژووی بزووتنەوەی ڕزگاریخوازی نەتەوەیی گەلی کورد لە قۆناغە جیاوازەکاندا لە ڕۆژنامەی هاوکاریدا ڕەنگیداوەتەوە. لەو چوارچێوەیەشدا لە چەند بابەتێکی جیاوازدا ئاماژە بە مێژووی میرنشینی بابان، میرنشینی سۆران بە تایبەتی سەردەمی میر محەمەد پاشای گەورە (1813-1836)، میرنشینی بادینان، میرنشینی ئەردەڵان، هەوڵەکانی بەدرخان پاشا (1812-1848) بۆ سەربەخۆیی، بارودۆخی کوردستان و هەوڵەکانی دەوڵەتی عوسمانی بۆ دەستگرتن بەسەر میرنشینەکان لە نیوەی یەکەمی سەدەی نۆزدەهەمد، کراوە. لە لایەکی دیکەشدا لە بارەی هەریەك لە: شۆڕشی شێخ عوبدوڵلای نەهری، تێکۆشان و خەباتی شێخ عەبدولسلام بارزانی (1887-1914)، ڕۆڵی کورد لە کوشتاری ئەرمەن ساڵی 1915، شۆڕش و ڕاپەڕینەکان لە دژی ئینگلیز[13]، کاریگەری شۆڕشی ئۆکتۆبەر لەسەر کورد، بارودۆخی کوردستان لە نێوان پەیماننامەی سیڤەر ساڵی 1920 و لۆزان ساڵی 1923،

سیاسەتی و تێروانینی داگیرکەرانی کوردستان، خەبات و تێکۆشانی سمکۆی شکاك لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان، شۆڕشی ساڵی 1925 لە باکووری کوردستان، ڕاپەڕینی بەردەکی سەرای سلێمانی 1930، دامەزراندن کۆمەڵەی ژیانەوەی کوردستان (ژ-ك) ساڵی 1942، دامەزراندن و ڕۆڵی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران. کۆماری کوردستان لە مەهاباد ساڵی 1946، دامەزراندن و ڕۆڵی پارتی دیموکراتی کوردستان، ڕووداوەکانی گاورباغی ساڵی 1946 لە کەرکووك، بەشداریکردنی کورد لە ڕاپەڕینی (وەسبەی) کانوونی دووەمی 1948، دەستکەوتەکانی کورد لە شۆڕشی 14ی تەمموزی 1958 و خەباتی کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لە ئەوروپا. بابەتی گرنگ و پڕ زانیاری نووسراون. (بڕوانە: خشتە ژمارە 5).

خشتەی ژمارە (5)

بابەتی تایبەت بە مێژووی بزووتنەوەی ڕزگاریخوازی نەتەوەیی گەلی کورد

ناوی نووسەر	ناوی بابەت	وەرگێڕ	زنجیرە	ژمارە	ڕێکەوت	لاپەڕە
عیزەدین مستەفا	لێنین و کورد			15	1970/4/25	3
	فروغی[14] لەسەر کورد چی بە حکومەتەکەی وتووە؟			19	1970/5/23	2
کەریمی حوسامی	کۆماری میللی کوردستان بۆچی ڕوخا؟		یەکەم	26	1970/7/4	8
کەریمی حوسامی	کۆماری میللی کوردستان بۆچی ڕوخا؟		دووەم	27	1970/7/11	8
مومتاز حەیدەری	شۆڕشی 14ی تەموز و گەلی کورد			28	1970/7/17	2
کەریمی حوسامی	25 ساڵ خەبات و تێکۆشان			32	1970/8/15	3
جەمشید حەیدەری	بەبۆنەی بەستنەوە کۆنگرەی 14هەمی کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لە ئەوروپا			30	1970/8/1	2
	کۆماری مەهاباد لە دڵی نەتەوەکەمان زیندووە			50	1970/12/19	1
برایم حاجۆ	لاپەڕەیەك لە مێژووی ڕەزاندوز			2	1971/1/16	7
انور محمود و محمد اسماعیل	بیرەوەری 46 ساڵەی ڕاپەڕینەکەی ساڵی 1925			12	1971/4/3	4
برهان شرعی	چەند لاپەڕەیەك لە مێژووی ڕاپەڕینەکەی سمکۆ			15	1971/4/4	4
بورهان قانع	پارتی دیموکراتی کوردستان پارتی پێشڕەوی کۆمەڵانی خەڵکی کوردستان			29	1971/8/21	3

عبدالله عباس	لە1946 ەوە بۆ 1971 پارتی پێشڕەوی خەڵكی كوردستان			29	1971/8/21	3
برایم حاجۆ	پارتی دیموكراتی كوردستان بەرهەمی خەبات و بزووتنەوەی نەتەوایەتی گەلی كوردە			29	1971/8/21	5
بێ ناڤ بێ ناڤ	بلا هەر برژیێت ئالا پارتیا مەزن لسەر چیاییێت بلّندێن كوردستانێ			29	1971/8/21	5
انور محمود	پارتی رابەر و سەركردەی جەماوەری كوردستانە			29	1971/8/21	6
محمود زامدار	هەڵوێستەكانی پارتی پێشڕەو			29	1971/8/21	8
عبدالرحمن مزوری	سماییل پاشای بەهدینی			31	1971/9/4	5
	بەرپەرەك ژ خەباتا مللەتێ كورد	علی نقشبندی	یەكەم	36	1971/10/9	5
	بەرپەرەك ژ خەباتا مللەتێ كورد	علی نقشبندی	دووەم	37	1971/10/16	5
	بەرپەرەك ژ خەباتا مللەتێ كورد	علی نقشبندی	سێەم	40	1971/11/6	5
عبدالرحمن مزوری	ژیانا بەدرخان پاشای			43	1971/11/27	3
عادل	گەلی كورد بە زەبرو زەنگی جەللادەكانی حەمە ڕەزا شا چاوترسێن نابێ			44	1971/12/4	2
احمد عثمان	بزاڤ و خەباتا شێخ عبدالسلام بارزانی	علی نقشبندی		44	1971/12/4	5
عادل	سیاسەتی فاشستی بنەماڵەی پەهلەوی دەربارەی كورد			103	1972/2/12	2
ئەحمەد ڕەنجەڕۆ	كۆماری مەهاباد لە چەند دێڕێكدا			110	1972/4/1	2
خوێنەرێك	ڕوون كردنەوەیەك			111	1972/4/8	2
	كۆنەپەرستی ئێران و مافە نەتەوایەتیەكانی گەلی كورد			120	1972/6/1	2
مصدق توفی	بەرپەرێكی زێڕین ژمێژو وا مللەتێ كورد			127	1972/7/29	5
احمد عثمان	شۆڕشا شێخ عبیداللەێ نەهری سالا 1880ێ	علی نقشبندی	یەكەم	129	1972/8/12	5
احمد عثمان	شۆڕشا شێخ	علی	دووەم	130	1972/8/19	5

	عبداللەێ نەهری سالا 1880ێ	نقشبندی				
	ڕۆژی شەشی ئەیلولی نەمر تاقیكردنەوەیەكی بایەخداری نەتەوەی كوردە			133	1972/9/9	1
عادل	لاپەڕەیەكی زێڕین لە مێژووی نەتەوەی كورد		یەكەم	151	1973/1/26	2
بدرخان سندی	تەجروبەیەك ناوی مەهاباد بوو			151	1973/1/26	4
بدرخان سندی	شۆڕشگێڕێكی كورد كە ناوی سمكۆیە		یەكەم	152	1973/2/2	2
عادل	لاپەڕەیەكی زێڕین لە مێژووی نەتەوەی كورد		دووەم	152	1973/2/2	3
بدرخان سندی	شۆڕشگێڕێكی كورد كە ناوی سمكۆیە		دووەم	153	1973/2/9	3
عادل	لاپەڕەیەكی زێڕین لە مێژووی نەتەوەی كورد		سێیەم	153	1973/2/9	3
عادل	لاپەڕەیەكی زێڕین لە مێژووی نەتەوەی كورد		چوارەم	154	1973/2/16	2
بدرخان سندی	شۆڕشگێڕێكی كورد كە ناوی سمكۆیە		سێیەم	154	1973/2/16	3
علی نقشبندی	بەرپەرەكێ ڕەنگین ژمێژووا ئامێدیێ			154	1973/2/16	5
عادل	لاپەڕەیەكی زێڕین لە مێژووی نەتەوەی كورد		پێنجەم	155	1973/2/23	2
عادل	لاپەڕەیەكی زێڕین لە مێژووی نەتەوەی كورد		شەشەم	156	1973/3/2	2
عادل	لاپەڕەیەكی زێڕین لە مێژووی نەتەوەی كورد		حەوتەم	157	1973/3/9	2
عزیز محمود علی	سەرنجێك لە مێژووی دروستبوونی میرنشینی بابان تاكو ڕووخانی		یەكەم	157	1973/3/9	2
عادل	لاپەڕەیەكی زێڕین لە مێژووی نەتەوەی كورد		هەشتەم	158	1973/3/16	2
عادل	لاپەڕەیەكی زێڕین لە مێژووی نەتەوەی كورد		نۆیەم	159	1973/3/23	2

عادل	لاپەڕەیەکی زێڕین لە مێژووی نەتەوەی کورد		دەیەم	160	1973/3/30	2
بدرخان سندی	دەوری گەلی کورد لە شۆڕشی ساڵی 1920دا		یەکەم	160	1973/3/30	3
بدرخان سندی	دەوری گەلی کورد لە شۆڕشی ساڵی 1920دا		دووەم	161	1973/4/6	2
بدرخان سندی	دەوری گەلی کورد لە شۆڕشی ساڵی 1920دا		سێیەم	162	1973/4/13	2
عزيز محمود علی	سەرنجێك لە مێژووی دروستبوونی میرنشینی بابان تاکو ڕووخانی		دووەم	162	1973/4/13	2
بدرخان سندی	دەوری گەلی کورد لە شۆڕشی ساڵی 1920دا		چوارەم	163	1973/4/20	2
بدرخان سندی	دەوری گەلی کورد لە شۆڕشی ساڵی 1920دا		پێنجەم	164	1973/4/27	2
ع.ن	بەر پەڕەك ژمێژوویا کەڤن			164	1973/4/27	5
بدرخان سندی	دەوری گەلی کورد لە شۆڕشی ساڵی 1920دا		شەشەم	165	1973/5/4	2
عزيز محمود علی	سەرنجێك لە مێژووی دروستبوونی میرنشینی بابان تاکو ڕووخانی		سێیەم	165	1973/5/4	2
غائب	سیاسەتی کاربەدەستانی ڕژێمی شا بەرامبەر مەسەلەی کورد		یەکەم	167	1973/5/18	2
غائب	سیاسەتی کاربەدەستانی ڕژێمی شا بەرامبەر مەسەلەی کورد		دووەم	168	1973/5/25	2
عبدی دهۆکی	ژمێژووا کەڤن			173	1973/6/29	5
عزيز محمود علی	سەرنجێك لە مێژووی دروستبوونی میرنشینی بابان تاکو ڕووخانی		چوارەم	174	1973/7/6	2
بەهرە	چەند وشەیەك لە یادی گاورباغی و شۆڕش و کەنەفانیدا			175	1973/7/13	8
عبدی دهۆکی	ژمێژووا کەڤن			177	1973/7/27	5
ئێکی	بەرپەڕەك			178	1973/8/3	5
عادل	خوێنی ئازادیخوازانی کوردی ئێران قسەکانی فەرەج			179	1973/8/10	2

	وەدرۆدەخانەوە					
	شەشی ئەیلول لاپەڕەیەکی زێرینی خەباتی گەلی کوردە دژی ئیمپریالیزم و کۆنەپەرستان			183	1973/9/7	1
	یادی دامەزراندنی حیزبی دیموکراتی کوردستان			183	1973/9/7	2
صدیق علی ئامێدی	کوردینی ئوشەڕەنیخا تەخەیێ			187	1973/10/5	5
عبدی دهۆکی	ژمێژووا کەڤن			189	1973/10/19	5
عبدی دهۆکی	ژمێژووا کەڤن			190	1973/10/26	5
عبدی دهۆکی	ژمێژووا کەڤن			192	1973/11/9	5
فارس عبدلله محو	ڕاستیێت کارەستا ئەرمەنیا دنێڤ تورکان و کوردان دا		یەکەم	224	1974/6/28	5
فارس عبدلله محو	ڕاستیێت کارەستا ئەرمەنیا دنێڤ تورکان و کوردان دا		دووەم	225	1974/7/5	5
مام هۆمەر	خان ئەحمەد خانی زەڵم			225	1974/7/5	3
	یادی ڕاپەڕینەکەی شەشی ئەیلول			233	1974/9/6	4
ئەردەلان	بۆچی شا عەباس خوشکی خۆیدا بە خان ئەحمەدی زەڵم			237	1974/10/4	6
	ڕاپەڕینەکەی کانوون چی ئەگەیەنی؟			252	1975/1/31	1
شێروان	ڕۆژێکی پڕشنگداری نەتەوەی کورد			252	1975/1/31	2
علی نقشبندی	بەرپەرەك ژمێژووا ڕەنگینا کوردی			272	1975/6/20	5
غفور میرزا کەریم	لە یادی ڕاپەڕینەکەی گاورباغیدا			275	1975/7/11	4
غەفور	لە یادی 6ی ئەیلولدا			283	1975/9/5	5

مێژووی ڕۆژنامەگەری کوردی وەك مینەبەرێکی گرنگ، کە بەهۆیەوە توانراوە پەیامی بزووتنەوەی ڕزگاریخوازی نەتەوەیی گەلی کوردی پێ بگەیەنرێت، لە نێو ڕۆژنامەی هاوکار بایەخی پێدراوە. لەو سۆنگەشەیەوە لە چەند بابەتێکی جیاوازدا تیشکخراوەتە سەر دەرچوونی یەکەم ڕۆژنامەی کوردی کوردستان ساڵی 1898، هەوڵەکانی پیرەمێرد لە ڕۆژنامەی ژین و ژیانەوە، ڕۆژنامەی هەولێر، گۆڤاری گەلاوێژ و گۆڤاری نزار. ئەوە لە لایەك، لە لایەکی دیکەشەوە ڕۆڵی ڕۆژنامەگەری کورد بە گشتی لە قۆناغەکانی مێژووی کورد و ڕۆڵی ڕۆژنامەگەری کوردی لە پەرەسەندنی خوێندەواری لە کۆمەڵگای کوردیدا بابەتی لە بارەوەی نووسراوە. (بڕوانە: خشتە ژمارە 6).

خشتەی ژمارە (6)

بابەتی تایبەت بە مێژووی ڕۆژنامەگەری کوردی

ناوی نووسەر	ناوی بابەت	زنجیرە	ژمارە	ڕێکەوت	لاپەڕە
انور محمود	ڕۆژنامەی کوردستان پێشەنگی کاروانی ڕۆژنامەگەرێتی کوردییە		15	1971/4/24	4
انور محمود	چاوخشاندنێك بە ڕۆژنامە و گۆڤارە کوردییەکان	یەکەم	21	1971/6/26	6
انور محمود	چاوخشاندنێك بە ڕۆژنامە و گۆڤارە کوردییەکان	دووەم	22	1971/7/3	4
انور محمود	چاوخشاندنێك بە ڕۆژنامە و گۆڤارە کوردییەکان	سێیەم	23	1971/7/10	6
سەیدا صالح یوسفی	خەبات و ئامانجی ڕۆژنامەگەری سیاسی کوردی		23[15]	1970/6/15	1
هاوار	پیرەمێرد و ڕۆژنامە		23	1970/6/15	2
محەمەد بریفکانی	بەمناسەبەتی چەژنی صەحافەت		23	1970/6/15	3
محەمەدی مەلا کەریم	ڕۆژنامەی کوردی و برایەتی کورد و عەرەب		23	1970/6/15	4
عزالدین فەیزی	ئاورێك لە ڕۆژنامەی هەولێر		23	1970/6/15	5
انور محمود	چاوخشاندنێك بە ڕۆژنامە و گۆڤارە کوردییەکان	چوارەم	24	1971/7/17	6
انور محمود	چاوخشاندنێك بە ڕۆژنامە و گۆڤارە کوردییەکان	پێنجەم	25	1971/7/25	4
ئەرسەلان بایز	لە بیرەوەری یۆبیلی ڕۆژنامەی ڕۆژی کوردستاندا		143	1972/11/24	4
بورهان قانع	چاپخانەی ژین چارەگە سەدەیەك لەمەوبەر		148	1972/12/29	4
عزیز محمود علی	دەوری ڕۆژنامە و گۆڤار لە خەباتی گەلی کورددا		171	1973/6/15	2
عەبدوڵڵا بەرزنجی	دەبا ڕۆژی ڕۆژنامەگەریی کوردی دورشمی سەرکەوتن و یەکێتی وخوێندەواری بێ لە کوردستاندا		171	1973/6/15	4
	کوردستان بەرپەڕەکی زێرین ژمێژووا ڕۆژنامەگەریا کوردی		171	1973/6/15	5
دانا	بەبۆنەی یادی دەرچوونی یەکەم ڕۆژنامەی کوردییەوە		215	1974/4/26	2
بیستون	پیرەمێرد		223	1974/6/21	3
مەجید نەدیم	ڕۆژنامە		223	1974/6/21	5
نەریمان	یادێك لە چەند دێڕێکدا		260	1975/3/28	4
	بیرەوەری 77 ساڵەی دەرچوونی ڕۆژنامەی کوردستان		264[16]	1975/4/25	1
شنۆیی	یادی ڕۆژێکی پیرۆزی		264	1975/4/25	3

	مێژوویی				
نەریمان	ڕۆژی ڕۆژنامەگەری كوردی		264	1975/4/25	4
لەتیف هەڵمەت	لە یادی دەرچوونی یەكەم ڕۆژنامەی كوردی		264	1975/4/25	5
برهان قانع	ئەو دەنگەی تەمەنی 77 ساڵە		264	1975/4/25	6
كەمال غەمبار	لە ڕۆژی ڕۆژنامەگەری كوردیدا		264	1975/4/25	8
نوری حەیران	لە بیرەوەی ڕۆژی ڕۆژنامەگەری كوردیدا		264	1975/4/25	8

وەك دەبینرێت لە لاپەڕەكانی ڕۆژنامەی هاوكاریدا، زەمینە بۆ نووسینەوەی بیرەوەی مێژوویی ڕەخسێنردراوە. لەو چوارچێوەیەشدا مەعروف قەرەداغی هەندێك لە بیرەوەری سەردەمی شێخ مەحموودی نووسیوەتەوە، هەروەها لە بابەتێكی دیكەدا ئاماژە بە چۆنییەتی ڕێكخستن و ئەنجامدانی ئاهەنگی جەژنی نەورۆز لە لایەن یەكێتی قوتابیانی كوردستان لە نزیك گوندی بەحركە لە هەولێر لە 21ی مارتی 1958 كراوە. لە لایەكی دیكەشەوە جەمشید حەیدەری مەراسیمی بەرێوەچوونی ئاهەنگی نەورۆزی ساڵی 1968 لە مۆسكۆ نوسیوە. بە دوای ئەوانەشدا محەمەدی مەلا كەریم هەندێك بیرەوەری لەگەڵ عاسم حەیدەری (1921-1971) و گەشتێكی بەشیر موشیریش بۆ سلێمانی، یادداشتكراوە. (بڕوانە خشتەی ژمارە 7).

هەر لە چوارچێوەی ڕەنگدانەوەی نووسینەوەی مێژووی كورددا، مێژووی زارەكی لە ڕێگەی گفتوگۆ و ئەنجامدانی دیدار لایەنێكی دیكەیە لە ڕۆژنامەی هاوكاری لای لێكراوەتەوە، بەمەش لە دیدارێكدا ئاماژە بە پێكهێنانی ژیانی هاوسەرگیری لە نێوان یەكێك لە هاوڕێكانی مەلا مستەفا بارزانی (1903-1979) و كچە ئاوارەیەكی كوردی باكووری كوردستان لە تاشقەند كراوە و چیرۆكی ئەو خێزانە لەسەر زاری كوڕەكەیان ئەحمەد محەمەد جولندی باسكراوە . لە لایەكی دیكە لە دیدارێكدا لەگەڵ زەكیە ئیسماعیل حەققی ئاماژە بە چۆنییەتی دامەزراندنی ڕێكخراوی یەكێتی ئافرەتانی كوردستان كراوە و ڕۆڵ و تێكۆشانی ئەو ڕێكخراوە لە سەرەتای دامەزراندنییەوە گفتوگۆی لە بارەوە كراوە. (بڕوانە خشتەی ژمارە 7).

شایەنی باسە، هەر لە بازنەی دیدار و گفتوگۆدا، عیزەدین فەیزی، ئەحمەد دڵزار و عەونی عوسمانی حەبیب لە سێ دیداری جیاوازدا ئاماژەیان بۆ تێكەڵاوبوون بە كاری سیاسی و خەبات و تێكۆشانی خۆیان كردووە، هەروەها لە دیدارێكدا سانیحەی كچی ئەمین زەكی بەگ لە بارەی كارەكانی باوكی بۆ ڕۆژنامەی هاوكاری قسەی كردووە . سەربارى ئەوانەش دیدار لەگەڵ سەركردەكانی حیزبی دیموكراتی كوردستانی ئێران كراون، لە میانەی دیدارەكاندا تیشكخراوەتە سەر سیاسەتی ڕژێمی ئێران بەرانبەر بە كورد لە پەنجاكان سەدەی ڕابردووە بە دواوە. (بڕوانە خشتەی ژمارە 7).

وەلێ دەبێت ئەوەش بووترێت دیدار و گفتوگۆكان لە ڕۆژنامەی هاوكاری تەنیا لایەنی سیاسی نەگرتۆتەوە، چونكە لە دوو ژمارەدا دیدار لەگەڵ كۆنترین وێنەگری شاری سلێمانی یەحیا سەعید ئەفەندی و ژمارەیەك هەلاجی شاری سلێمانی لە بارەی پیشەی هەلاجی لە كوردستان ئەنجام دراون. (بڕوانە خشتەی ژمارە 7).

خشتەی ژمارە (7)

بابەتی تایبەت بە بیرەوەری و دیداری مێژوویی

ناوی نووسەر	ناوی بابەت	زنجیرە	ژمارە	ڕێكەوت	لاپەڕە
	چەژنی نەورۆز یەكێتی قوبیانی كوردستان		11	1970/3/28	4
جەمشید حەیدەری	ئاهەنگی نەورۆز لە ئەوروپا		11	1970/3/28	5
	چیرۆكی پێشمەرگەیەك		19	1970/5/23	8
	یەكێتی ئافرەتانی كوردستان تێكۆشەر زەكیەی حەققی ...		52	1971/1/2	9
محەمەد مەلا كەریم	لە چلەی كاك عاصم حەیدەری دا چەند بیرەوەرییەكی خۆش		31	1971/9/4	5

ممتاز حەیدەری	مامۆستا عیزەدین فەیزی بیرەوەری خۆی بۆ هاوکاری ئەگێڕێتەوە		117	1972/5/20	3
ممتاز حەیدەری	دڵزار بۆ هاوکاری ئەدوێ		133	1972/9/9	6
ممتاز حەیدەری	مامۆستا عونی حەبیب بیرەوەری خۆی بۆ هاوکاری باس ئەکا		137	1972/10/7	7
فەهمی قەرەداغی	لەگەڵ کۆنترین وێنەگر لە سلێمانی		148	1972/12/29	8
فەهمی قەرەداغی	هەلاجی لە کوردستاندا		149	1973/1/5	8
بەشیر موشیر	گەشتێك بە سلێمانی دا		183	1973/9/7	6
	چاوپێکەوتنێك لەگەڵ سانحەی کچی ئەمین زەکی بەگ		226	1974/10/12	6
دانا	سەرکردەیەکی حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران تیرۆرو ...	یەکەم	227	1974/7/26	2
دانا	سەرکردەیەکی حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران تیرۆرو ...	دووەم	228	1974/8/2	2
مەعروف قەرەداغی	لاپەڕەیەکی شاراوە لە مێژووی مێژووی کورد		244	1974/11/29	4

لایەنێکی دیکە، کە لە چوارچێوەی نووسینەوەی مێژووی کورد لە ڕۆژنامەی هاوکاری بەرچاو دەکەوێت ڕەخنە و سەرنج و خوێندنەوەی خوێنەرانە بۆ ئەو کتێب چاپکراوانەی لە بارەی مێژووی کوردەوە نووسراون وەك: کتێبی بزووتنەوەی سیاسی و ڕۆشنبیریی کورد لە کۆتایی چەرخی نۆزدەهەمەوە تا ناوەڕاستی چەرخی بیستەم لە نووسینی ڕەمزی قەزاز، کتێبی (امارة بهدينان العباسية) لە نووسینی مەحفوز عەباسی، (القضية الكردية) لە نووسینی بلەج شێرکۆ، (اكراد ملي وابراهيم پاشا) لە نووسینی ئەحمەد عوسمان، شەرەفنامەی شەرەفخانی بەدلیسی وەرگێڕانی هەژاری موکریانی، بەسەرهات و ژیانی زانا و ئەدیب و شاعیری ناوداری کورد مەلا محەمەد کۆیی لە نووسینی عەبدولخالق عەلائەدین، مەلای گەورەی کۆیە لە نووسینی مومتاز حەیدەری، چیم دی بیرەوەرییەکانی ئەحمەد خواجە و کوردستان لە ساڵانی جەنگی یەکەمی جیهانی لە نووسینی کەمال مەزهەر. (بڕوانە خشتەی ژمارە 8)

خشتەی ژمارە (8)

بابەتی ڕەخنەیی تایبەت بە کتێبی مێژوویی

ناوی نووسەر	ناوی بابەت	زنجیرە	ژمارە	ڕێکەوت	لاپەڕە
محەمەد حەمە باقی	بزوتنەوەی سیاسی ڕۆشنبیری کورد		23	1971/7/10	6
صدیق علی ئامێدی	میرێن بەهدینا کورد بوینە نەکو عەبباسی		132	1972/9/2	5
فارس عبدالله حمو	دیرۆکا شۆڕشێت کوردان و گۆڕینێت بسەرداهاتین	یەکەم	197	1973/12/14	5
فارس عبدالله حمو	دیرۆکا شۆڕشێت کوردان و گۆڕینێت بسەرداهاتین	دووەم	200	1984/1/11	5
خەلیل جوندی	ئیبراهیم پاشای میللی	یەکەم	247	1974/12/20	4
خەلیل جوندی	ئیبراهیم پاشای میللی	دووەم	248	1975/1/3	5
خەلیل جوندی	ئیبراهیم پاشای میللی	سێیەم	249	1975/1/10	5
خەلیل جوندی	ئیبراهیم پاشای میللی	چوارەم	250	1975/1/17	5
معروف قەرەداغی	سەرنجێك دەربارەی کتێبەکەی شەرەفنامە		252	1975/1/31	5

کەریم شارەزا	کتێبی بەسەرهات و ژیانی مەلا محەمەی کۆیی و چەند تێبینییەك		253	1975/2/7	3
هەژار جاف	ڕاستکردنەوەیەکی مێژوویی		253	1975/2/7	5
سابیر ڕەشید	کتێبی مەلا محەمەی کۆیی و ڕەخنە لەسەر چەند تێبینییەك		258	1975/3/14	3
عبدالخالق علاءالدين	کتێبی مەلا محەمەدی کۆیی ڕەخنە و نووسەرێك		260	1975/3/28	3
محمدی ملا کریم	کوردستان لە ساڵەکانی شەڕی جیهاندای دوکتۆر کەمال مەزهەر ...		290	1975/10/31	10

3. مێژووی ژیان و تێکۆشانی کەسایەتی و ناودارانی کورد لە ڕۆژنامەی هاوکاری دا

لە ڕۆژنامەی هاوکاریدا بە ئەندازەیەکی بەرچاو بابەت لەسەر مێژووی ژیانی کەسایەتی و ناودارانی کورد نووسراون، بە جۆرێك تیشك خراوتە سەر مێژوو ژیان و ڕۆڵیان لە قۆناغە مێژووییەکاندا، لە وانە: ئەحمەد فەتاح حاجی ئیبراهیم مەحمود بەگی ساحێبقران ناسراو بە حەمدی (1878-1936)، ئەحمەد محەمەد ناسراو بە مەلای جزیری (1407-1481)، ئەحمەد موختار بەگی جاف (1897-1935)، مەلا ئەنوەر مائی (1913–1963)، ئیبراهیم ئەحمەد عەلی شەمسەدین ناسراو بە مەلا ئیبراهیمی شاعیر (1872-1952)، بابا تاهیری هەمەدانی (938-1020)، بەشیر موشیر (1888-1963)، تاهیر بەگی جاف (1878-1919)، تاهیر بەهجەت مریوانی(1905-1971)، شێخ تاهیر شێخ عەبدوللەتیف بێدەری ناسراو بە فوئادی شاعیر (1890-1925)، حاجی تۆفیق مەحمود ئاغا حمزە ئاغا ناسراو بە پیرەمێر (1867-1950)، جەلادەت بەدرخان (1897-1950)، حەپسەخانی نەقیب (1891-1953)، میرزا حەسەن (1925-1958)، حەسەن بەگی جاف (؟-1973)، حەمدی بەگی بابان (1870-1960)، حوسێن حوزنی موکریانی (1893-1947)، خانی قوبادی (1700-1795)، مەولانا خالیدی نەقشبەندی (1776-1828)، خواجە ئەفەندی (1841-1942)، شێخ ڕەزای تاڵەبانی (1831-1910)، ڕەشید کابان (1876-1940)، ڕەفیق حیلمی (1898-1960)، ڕەمزی مەعروف، ساڵح بەگی ساحێبقران (1886-1944)، ساڵح مەلا نەسروڵڵا زێوەیی ناسراو بە حەریق (1851-1907)، سەعید کابان (؟-1961)، سلێوە یەڵدا ناسراوە بە سێوە (1891-1963)، عابدین نورڵڵا ناسراو بە عابدینی جاف (1223-؟)، عارف سائیب (1892-1923)، عەبدولحەمید میرزا عەبدولکەریم ناسراو بە مەجدی (1849-1877)، عەبدولڕەحمان بەگی ساحێبقران ناسراو بە سالم (1800-1869)، شێخ عەبدولقادر فیغانی (1908-1966)، حاجی مەلا عەبدوڵڵا جەلی زادە (1834-؟)، عەبدولواحید نووری (1904-1944)، مەلا عەبدوڵڵا بێتۆشی، عەبدوڵڵا زێوەر (1875-1948)، میرزا عەبدولڕەحیم مەلا غەفوور مەلا نەسروڵڵا ناسراو بە وەفایی (1844-1902)، فایەق عەبدوڵڵا ناسراو بە بێکەس(1905-1948)، شێخ قادری بەرزنجی (1895-1950)، حاجی قادری کۆیی (1817-1897)، قەدری جان (1916-1972)، کەریم خانی زەند (1750-1796)، شێخ لەتیف کوڕی شێخ مەحموود (1917-1972)، شێخ لەتیفی دانساز (1886-1948)، شێخ مارفی قەرەداغی، شێخ محەمەدی خاڵ (1904-1989)، محەمەد عەلی مستەفا قەرەداغی (1869-1972)، محەمەد کوڕی شێخ ڕەزا ناسراو بە خالیس (1875-1923)، محەمەد کوڕی شێخ عەبدولقادری دۆڵاشە مەریوان ناسراو بە قانع (1898-1965)، میرزا محەمەد لافاو (1887-1952)، محەمەد ئەمین زەکی (1880-1948)، مەلا محەمەی گەورەی کۆیە (1873-1943)، مەلا مستەفا بابارەسوڵ ئەبوبەکر ناسراو بە عاسی(1885-1975) ، مستەفا بەگی کوڕی مەحموود بەگی ساحێبقڕان ناسراو بە کوردی (1809-1849)، مەحمود جەودەت (1889-1937) ، مەحمود موفتی حاجی مەلا ئەمین حاجی مەلا ئەحمەدی چاومارە ناسراو بە بێخود (1879-1955)، شێخ مەحمودی حەفید(1881-1956)، مەمەند ئاغای ڕەسوڵ ئاغای مەرگە ناسراو بە فانی (1901-1972)، ناری (1874-1944)، نەجمەدینی مەلا (1898-1963)، شێخ نورەدین جەلی زادە (1882-1952)، یار محەمەد خانی کرماشانی، یونس ڕەئوف ناسراو بە دڵدار (1918-1948). لێرەشدا دەتوانرێت بووترێت لە چوارچێوەی لاپەڕەکانی ڕۆژنامەی هاوکاریدا شەست و سێ کەسایەتی و ناوداری کورد مێژووی ژیانیان نووسراوەتەوە. (بڕوانە: خشتەی ژمارە 9).

جێگای ئاماژە بۆ کردنە، لەگەڵ بایەخدان بە نووسینەوەی ژیاننامە و ڕۆڵی ناودارانی کورد، لە ڕۆژنامەی هاوکاریدا چەندین لاپەڕە بۆ مێژووی تێکۆشانی ئەو تێکۆشەرانە تەرخانکراوە، کە لە قۆناغەکانی بزووتنەوەی ڕزگاریخوازی نەتەوەیی گەلی کورد گیانی خۆیان بەختکردووە، بەمەش لەسەر هەر یەك: لە خەیروڵڵا عەبدولکەریم (1912-1947)، محەمەد قودسی (1921-1947)، مستەفا خۆشناو(1912-1947)، عیزەت عەبدولعەزیز (1912-1947)، قازی محەمەد (1893-1947)، مەلا ئەحمەدی شەلماشی ناسراو بە مەلا

ئاوارە (1934-1968)، مەلا مەحمود ئەحمەد زادە ناسراو بە مەلا مەحمود زەنگەنە (؟ - 1967). مەلا قادری ڕەحیمی وێردی (1945-1973) ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران، سمایل شەریف زادە (1942-1968)، ساڵح لاجانی (1938-1967) و هاوڕێکانی ئەندامانی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران، بابەت نووسراون و ئاوڕ لە مێژووی خەبات و تێکۆشانیان دراوەتەوە. (بڕوانە: خشتەی ژمارە 9).

خشتەی ژمارە (9)

بابەتی تایبەت بە ژیان و تێکۆشانی کەسایەتی و ناودارانی کورد

ناوی نووسەر	ناوی بابەت	وەرگێڕ	زنجیرە	ژمارە	ڕێکەوت	لاپەڕە
گیو موکریانی	حوزنی موکریانی نەمر			23	1970/6/15	5
	ژیانی پیرەمێر			24	1970/6/20	2
ممتاز حەیدەری	خوێنی شەهیدان سەرکەوتن تەخت دەکات			24	1970/6/20	4
	یادی بیرەوەری شەهیدانی کوردستان و پیرەمێری شاعیر			25	1970/6/27	8
کەمال مصطفی معروف	محەمەد ئەمین زەکی بەگ شاسواری مێژوونووسانی کورد			27	1970/7/11	2
جەمال خەزنەدار	بیرەوەری 10 ساڵەی کۆچی دووایی مامۆستا ڕەفیق حیلمی			30	1970/8/1	3
	بیرەوەری 23 ساڵەی کۆچی دوایی حوسێن حوزنی موکریانی			37	1970/9/19	2
عەزیز گەردی	لە بیرەوەری 22 ساڵەی کۆچی دوایی دڵداری جوانەمەرگ		یەکەم	43	1970/10/31	8
عەزیز گەردی	لە بیرەوەری 22 ساڵەی کۆچی دوایی دڵداری جوانەمەرگ		دووەم	44	1970/11/7	8
صلاح	یادی شێخ محمودی نەمر			41	1970/11/17	1
صباح غالب	بۆ پێشەوای نەمر			12	1971/3/4	2
	لە بیرەوەری کۆچی دوایی بەختیار زێوەردا			1	1971/1/9	3
ڕەفیق صابر	میرزا حەسەنی جوانەمەرگ			1	1971/1/9	6
	سەرکەوتن بۆ هەموو ئەو جەنگاوەرە بە شەرەفانەی ڕێگەی عیزەت و قودسی و خەیروڵڵا و خۆشناویان گرتۆتەبەر			20	1971/6/19	2
عبدالرحمن مزوری	هۆزانڤانێ فەیلسوف مەلایێ جزیری			25	1971/7/24	5

محمود زامدار	له بیره‌وه‌ریی 2876 ڕۆژه‌ی كعبه‌ی امالی كورد فه‌یله‌سوف و شاعیر مامۆستا به‌شیر موشیر			37	1971/10/16	3
عه‌زیز گه‌ردی	یادی 23 ساڵه‌ی كۆچی دوایی دڵداری شاعیر			41	1971/11/13	6
عبدالرحمن مزوری	میر جه‌لاده‌ت به‌درخان			44	1971/12/4	5
ممتاز حه‌یده‌ری	به‌بۆنه‌ی تێپه‌ربوونی 23 ساڵه‌وه به‌سه‌ر كۆچی دوای بێكه‌سی شۆڕشگێر			46	1971/12/18	4
كوردستان موكریانی	پێشه‌وای نه‌مر			46	1971/12/18	8
شێركۆ احمد حه‌وێز	حاجی قادری كۆیی شاعیر سه‌رده‌می ڕاپه‌رینی نه‌ته‌وه‌ی كورد			تایبه‌ت	1972/1/1	12
عادل	به بۆنه‌ی 25 ساڵه‌ی شه‌هیدبونی پێشه‌وا قازی محه‌مه‌ده‌وه			110	1972/4/1	2
	به بۆنه‌ی ئاهه‌نگی بیره‌وه‌ری له سێداره‌دانی پێشه‌وا قازی محه‌مه‌د			113	1972/4/22	1
مكرم رشید تاڵه‌بانی	مه‌ولانا خالید نه‌قشبه‌ندی دامه‌زرێنه‌ری ته‌ریقه‌تی نه‌قشبه‌ندییه له كوردستان			115	1972/5/6	6
مه‌لا قادر	شێخ له‌تیف له كاروانی گه‌وره پیاواندا			117	1972/5/20	4
ممتاز حه‌یده‌ری	خوێنی شه‌هیدانی كوردستان مه‌شخه‌ڵه‌ی خه‌باتی نه‌ته‌وه‌كه‌مانه			121	1972/6/17	4
عادل	مه‌لا ئاواره شه‌هیدی ڕێگای ڕزگاری كوردستان			135	1972/9/23	2
عادل	مه‌لا مه‌حمود زه‌نگه شه‌هیدی ڕێگای ڕزگاری كوردستان			137	1972/10/7	2
	یادی پێشه‌وای نیشتمانپه‌روه‌ر شێخ مه‌حمودی نه‌مر			138	1972/10/14	2
عادل	دیسانه‌وه له‌سه‌ر مه‌لا ئاواره‌ی شه‌هید			138	1972/10/14	6
	له بیره‌وه‌ری چله‌ی			140	1972/10/28	4

	مامۆستا محمد مصطفى على قرەداخیدا					
ئەرسەلان بایز	شاعیری نیشتماپەروەر عبدالله زیوەر			142	1972/11/17	6
احمد شریف	لە بیرەوەری شاعیری پێشەکەوتنخواز بێکەسدا			150	1973/1/12	3
	لە شەهید بوونی قازی محمدەوە تا شەهیدبوونی قادری مەلا رحیم			161	1973/4/6	1
عەزیز گەردی	دڵدار کەی لە دایکبوە؟			161	1973/4/6	3
مارف خەزنەدار	دڵدار لە 20ی شوباتی 1918 لە دایکبووە			163	1973/4/20	3
احمد شریف	مێژووی کورد و حوزنی مێژوونووس		یەکەم	164	1973/4/27	2
مەجید ندیم	بەبۆنەی تێپەربوونی ساڵێك بەسەر کۆچی دوای شێخ لەتیفی شێخ مەحموودی حەفید			164	1973/4/27	4
احمد شریف	مێژووی کورد و حوزنی مێژوونووس		دووەم	165	1973/5/4	2
مەلا قادر	شێخ لەتیفی نەمر			166	1973/5/11	5
	بە بۆنەی بیرەوەری 19ی حوزەیرانی 1947ەوە چوار شەهیدی نەتەوەی کورد و گەلی عێراق			172	1973/6/22	1
عبدالله بەرزنجی	با شەهیدانی 19ی حوزەیرانی 1947 هاندەری یەکخستنی ریزی هێزە پێشکەوتنخوازەکانی گەلەکەمان بێت			172	1973/6/22	4
	نموونە پڕ شانازی قوربانیدان			172	1973/6/22	8
	خالصی 1292 – 1341 هـ	ئەحمەد تاقانە		177	1973/7/27	6
ئەحمەد کیسرەوی	یار محمدخانی کرماشانی	محمد توفیق وردی		179	1973/8/10	6
شەریك شعورێك	یادی دە ساڵەی مامۆستا بەشیر موشیر			183	1973/9/7	6
ڕۆژبێ	مەلا ئاوارە و هەڤاڵەکانی			184	1973/9/14	2
زۆراب	لە یادی سەرکردەیەکی			188	1973/10/12	1

	قارەمان و جوامێری کورد شێخ محمودی نەمرا					
مصدق نوڤی	شەهسواری هۆزانا کوردی قەدری جان			188	1973/10/12	5
	کۆری بەشیر پەوەران، بەشیری زانا			188	1973/10/12	6
ر. زەبیحی	شێخ مەحموودی نەمر سەرکردەیەکی لێهاتووی نەتەوەی کورد			189	1973/10/19	3
محمد تۆفیق وردی	بەشیریشت شتی نەزانراو لە بارەی بەشیر موشیرەوە			190	1973/10/26	6
فاضل کریم احمد	سەرنجێك دەربارەی ژیان و شیعی شێخ ڕەزای تاڵەبانی			200	1974/1/11	3
جەزا عەلی ئەمین	فانی لە بۆشایی مردن و ژیانا			201	1974/1/18	5
مەجید نەدیم	ئاورێك لە ڕابردوی وەفایی شاعیر			201	1974/1/18	6
مەجید نەدیم	ئاوڕێك لە ڕابردو کوردی شاعیر			202	1974/1/25	6
عادل	یادی شەهیدێکی مەزن			211	1974/3/29	2
کاکە زیاد قادی لادێی	خواجە ئەفەندی هەڵگری چرای زانستی			211	1974/3/29	6
	لە وتەکانی پێشەوا			212	1974/4/5	8
بەهار مەست	پێشەوای سەرقافلەی شەهدیان و پێشڕەوی زەحمەتکێشان			212	1974/4/5	8
عبدالله بەرزنجی	هەزار سڵاو لە گیانی پاکی شەهید قازی محەمەد و هاوەڵەکانی			212	1974/4/5	6
م.ن	ئاورێك لە ڕابردوو ئەحمەد موختار بەگی جاف			214	1974/4/19	5
کاکە زیاد قادر لادێی	زانایەکی نەتەوەی کورد مەلا عەبدوڵلای بێتۆشی			214	1974/4/19	8
	یادی کۆچی دوایی مامۆستا نجم الدین مەلا			215	1974/4/26	8
مەجید نەدیم	یادی شێخ لەتیفی شێخ مەحموودی نەمر			217	1974/5/10	6
م. ن	قانعی شاعیر			217	1974/5/10	8
مەجید نەدیم	فوئادی شاعیر			220	1974/5/31	3
مەجید	تایەر بەگی جاف			221	1974/6/7	6

نەدیم						
جەمال بابان	لەگەڵ ناودارانی کورد حەسەن بەگی جاف			222	1974/6/14	3
مەجید نەدیم	عەبدولڕەحمان بەگی صاحێبقران – سالم			222	1974/6/14	6
جەمال بابان	مەلا ئەنوەر مائی			223	1974/6/21	3
	وەستنامەی شەهیدەکانی 19ی حوزەیران			223	1974/6/21	4
ممتاز حەیدەری	یادی بیست و حەفت ساڵەی شەهیدەکانی ڕێگای ڕزگاری کوردستان			223	1974/6/21	5
محی الدين شێخانی	پیرەمێری نەمر شاعیر و فەلەسوفی بەناوبانگی کورد			223	1974/6/21	6
جەمال بابان	شێخ لەتیفی دانساز			224	1974/6/28	3
مەجید نەدیم	مەولانا خالید			224	1974/6/28	4
جەمال بابان	عبدالواحيد نوری			225	1974/7/5	3
مەجید نەدیم	مەجدی			225	1974/7/5	3
مەجید نەدیم	ناری			225	1974/7/5	3
فائق بێ کەس	یادی بیست و شەشەمین کۆچی ئەمین زەکی بەگ			226	1974/7/12	3
جەمال بابان	جەلادەت بەدرخان			227	1974/7/26	3
مەجید نەدیم	حەریق			227	1974/7/26	6
جەمال بابان	عارف سائیب			228	1974/8/2	3
جەمال بابان	ڕەشید کابان بە بۆنەی تێپەڕوونی 34 ساڵ بەسەر کۆچیدا			230	1974/8/16	3
جلال مولود سنجاوی	لە بیرەوەری 19 ساڵەی کۆچی دوای بێخودی شاعیردا			230	1974/8/16	5
جەمال بابان	دیسانەوە ڕەشید کابان			231	1974/8/23	3
جەمال بابان	سەعید کابان			232	1974/8/30	3
جەمال بابان	لە بارەی محەمەد عەلی مستەفاوە			233	1974/9/6	3
تاهیر ئەحمەد حەوێز	مامۆستا شێخ نورالدین جلی زادە			234	1974/9/13	3
جەمال بابان	خواجە ئەفەندی		یەکەم	234	1974/9/13	3
ئەلیف	کەریم خانی زەند			234	1974/9/13	7
جەمال بابان	جواجە ئەفەندی			235	1974/9/20	3
کاکە زیاد	حاجی مەلا عەبدوڵلای			235	1974/9/20	3

لادێی	جەلی زادە					
عثمان فەتاح	لە یادی 31 ساڵەی زانا مەلا محمدی کۆییدا			235	1974/9/20	4
جەلال سنجاوی	یادی ڕۆژنامەنووسی بەناوبانگی کورد حوسێن حوزنی موکریانی			235	1974/9/20	6
جەمال بابان	حسین حزنی موکریانی		یەکەم	236	1974/9/27	3
جەمال بابان	حسین حزنی موکریانی		دووەم	237	1974/10/4	3
جەمال بابان	تاهیر بەهجەت مەریوانی			238	1974/10/11	3
	لە یادی شێخ مەحمودی قارەمان و شۆڕشگێردا			238	1974/10/11	4
جەمال بابان	مەلای گەورە - مەلای کۆیە			239	1974/10/25	3
جەمال بابان	شێخ مارفی قەرەداغی			240	1974/11/1	3
ابوبکر خۆشناو	مەلا ئاوارە بە بۆنەی شەش ساڵ بەسەر شەهید کردنیدا			240	1974/11/1	5
جەمال بابان	شێخ محەمەد خاڵ			241	1974/11/8	3
جەمال بابان	مەحموود جەودەت			242	1974/11/15	3
کەمال غەمبار	شاعیر نەمر عبدالله زیوەر 1875-1948			242	1974/11/15	3
شێخ مەجید	شێخ قادری بەرزنجی لە چەند دێڕێکدا			242	1974/11/15	4
	حەمدی بەگی بابان			244	1974/11/29	3
جەمال بابان	ساڵح بەگی ساحێبقران			249	1975/1/10	2
د. شۆ	دیسان تاهێر بەگی مەریوانی			251	1975/1/24	3
معروف قەرەداغی	چەژنەی پیرۆزەی شێخ مەحمودی نەمر و وەڵامەکەی عەلی کەمال باپیر			253	1975/2/7	8
عوسمان فەتاح	یادی 38 ساڵەی کۆچی دوایی حەمدی			256	1975/2/28	6
عوسمان فەتاح	حەپسەخانی نەقیب			262	1975/4/11	5
شەریك شعورێك	یادی بەختێ بێ مامۆستا بەشیر موشیر			262	1975/4/11	6
معروف قەرەداغی	بابا تاهیری هەمەدانی یان بابا تاهیری عوریانی؟			265	1975/5/2	3
جلال سنجاوی	شاعیرێکی نەناسراو شێخ قادی فیغانی 1908-1966			226	1975/5/9	6
فەرەیدون عەلی ئەمین	لە بیرەوەری نەجمەدینی مەلادا			267	1975/5/16	3

غفور میرزا کریم	یادی شێخ لەتیفی حەفید			267	1975/5/16	4
شێرزاد نانەکەلی	عاسی شاعیر			268	1975/5/23	6
عبدالکریم حەمید	لە یادی چل ساڵەی کۆچی دوایی شاعیر و تێکۆشەری کورد ئەحمەد موختار بەگی جاف			269	1975/5/30	3
عوسمان هەورامی	خانی قوبادی 1700 - 1759			275	1975/7/11	3
جەمال محمد	ع.و نوری بەرەو روناکی			275	1975/7/11	8
ح. جاف	چەند شاعیرێکی نەناسراوی عیلی جاف			287	1975/10/3	5
	کۆچی دوایی مەلا عاسی شاعیر			287	1975/10/3	10
محمد عبدالرحم محی الدین	ڕەمزی مەعرووف			287	1975/10/3	5
غەفور	لە بیرەوەری 19هەمین ساڵەی کۆچی دوایی شێخ مەحموودی نەمردا			288	1975/10/17	3
عوسمان هەورامی	ئەحمەد موختار جاف و هەموو نووسراوەکانی			288	1975/10/17	5

4. گۆشەی تایبەت بە نووسینەوەی مێژووی کورد لە ڕۆژنامەی هاوکاری دا

ماوەی نێوان ساڵانی (1970-1975) لە ڕۆژنامەی هاوکاریدا لە ڕێگای نووسینی گۆشەی تایبەتەوە بایەخ بە نووسینەوەی مێژووی کورد دراوە. یەکێك لەو گۆشانە گۆشەی "گرەوی هەفتە"یە، ئەم گۆشەیە لە ژمارەی (32)ی 1970/8/15 دەستپێدەکات و سەرەتاش لە بارەی ئامانجی گۆشەکە نووسراوە: "... ڕۆژنامەی هاوکاری لە ئێستاوە گۆشەیەکی نوێ ئەکاتەوە لە وێنەی ڕابواردنێکی ناسکی بەکەڵکدا ئەویش بە کردنەوەی هەندێك پرسیار لە هەر ژمارەیەکدا دەربارەی مێژووی کورد و کوردستان و ئەدەب و زانیاری کورد وە لە هەموو ناوەڕاستی مانگێکدا ناوی ئەوانە بڵاوئەکەینەوە کە ئەو پرسیارانەیان وەرام داوەتەوە، وە خەڵاتیش ئەدرێت بە وانەی کە ناویان دەردەچێت لە قورعەدا". جێگای ئاماژە بۆ کردنە، لە شەش زنجیرە گۆشەکەدا چەند پرسیارێکی مێژوویی لە بارە ڕووداوە و کەسایەتییە کوردییەکان وەك پێشبرکێ لە خوێنەران کراون. لێرەشدا دەتوانرێت بووترێت گۆشەکە جێگای بایەخ پێدانی خوێنەران بووە، چونکە پرسیارە ئاراستە کراوەکان لە لایەن خوێنەران وەڵامدراوەتەوە و خاوەنی وەڵامی ڕاست خەڵات کراوە. (بڕوانە: خشتە ژمارە 10).

گۆشەی "ئەمر هەفتەیە لە مێژوودا" لە ڕۆژنامەی هاوکاریدا بۆ نووسینەوەی بیبلیۆگرافیای ڕووداوە مێژووییەکان لە لایەن مستەفا نەریمان ئامادەکراوە. سەرەتای ساڵی 1973 گۆشەکە دەستپێکردووە و لە هەر هەفتەیەکدا، کە ڕۆژنامەی هاوکاری تێیدا دەرچووە تیشکخراوەتە سەر مێژووی ڕووداوەکان لەو هەفتەیەدا، لێرەشدا دەتوانرێت بووترێت لەمر گۆشەیەدا بایەخێکی تایبەت بە مێژووی کورد دراوە، چونکە لە دوای چەند زنجیرەیەکی سەرەتادا ڕووداوەکانی تایبەت بە مێژووی کورد جیاکراونەتەوە.

گۆشەی "ئەمر هەفتەیە لە مێژوودا" لە ماوەی دوو ساڵدا نەوەت زنجیرەی بڵاوکردۆتەوە (بڕوانە: خشتەی ژمارە 10)، دواجاریش، کە گۆشەکە تەواو بووە ئامادەکارەکەی نووسیویەتی:" ئەو کارەسات و ڕوداوانەی کە لاپەڕەی مێژوو پێ ڕازاوەتەوە ئێمە

لە گۆشەی ئەم هەفتەیە لە مێژوودا تەنیا شوێن پێمان پێشاندا بوو و سەرە داوێکمان بۆ خوێنەری بەڕێز دەرخستبوو، چونکە ماوەی گۆشەیەکی وا تەسك لەوە زیاتر نەبوو، بە پێی ئەو نووسراو و لێ پرسینەوانەی وەرمان گرتبوو مایەی سەرنج ڕاکێشانی جەماوەرێك بوو ... بەمەش گۆشە بە ئامانجی خۆی گەیشت ئەوی لەسەر بوو بە جێی هێنا ئیتر بە سوپاسەوە ماڵئاوایتان لێ دەکات" *(هاوکاری، ژمارە 255، 1975/2/21، ل4)*. لە لایەکی دیکەدا لە تەك گۆشەی ئەم "هەفتەیە لە مێژوودا" مستەفا نەریمان گۆشەیەکی دیکەشی لە ژێر ناونیشانی "کورد و کوردستانەکەت بناسە" نووسیوە[17]، ناوبراو لە دەستپێکی گۆشەکەیدا نووسیویەتی:" لەم گۆشەیەدا هەرجارێك بە پێی حروفی هیجا – پیتی ئەلف و بێ لە ناودارێکی کورد یان لە شوێنێکی کوردستان دەدوێن" *(هاوکاری، ژمارە 166، 1973/5/11، ل8)*. ئیدی لەم گۆشەیەدا لە میانەی بیست و هەشت زنجیرەدا کورتەیەك لە بارەی مێژووی ژمارەك کەسایەتی و ناوچەی کوردستانی نووسیوە (بڕوانە: خشتەی ژمارە 10). ئەنجام دەتوانرێت بووترێت ئەو دوو گۆشەیەی کە مستەفا نەریمان ئامادەی کردوون جێگای گرنگ و بایەخی خوێنەران بووە و بە وردی شەنوکەوی زانیارییەکان کراون، بە بەڵگەی ئەوەی لە دوو وتاری جیاوازدا زانیارییەکان کەوتونەتە بەر سەرەنج و ڕەخنەی خوێنەران و ئامادەکاری گۆشەکەی ناچاری بە وەڵامدانەوە کردووە *(هاوکاری، ژمارە 188، 1973/10/12 ل4؛ ژمارە 194، 1973/11/23، ل4)*.

جێگای ئاماژە بۆ کردنە لە ژمارە (206) لە 1974/2/22 لە ڕۆژنامەی هاوکاری لە گۆشەیەکدا لە ژێر ناونیشانی "**کتێبی هاوکاری**" کتێبی مێژو ماد، کە لە نووسینی أ.م. دیاکۆنۆڤ و وەرگێڕانی بورهان قانیع-ە لە ڕۆژنامەکەدا بڵاوکراوەتەوە، ئەنجام چل و شەش زنجیرەی لێ بڵاوکراوەتەوە (بڕوانە خشتەی ژمارە 10).

لە ڕۆژنامەی هاوکاریدا، گۆشەیەکی دیکە بەرچاو دەکەوێت لە ژێر ناونیشانی **"ئاورێك لە ڕابردووە"**، ئەم گۆشەیە ئارام ناوێك ئامادەی کردووە، نابراو تێیدا دەنگوباس و هەواڵەکانی، کە لە ڕۆژنامەی بانگی کوردستان، ڕۆژنامەی پێشکەوتن، ڕۆژنامەی ژیان و ڕۆژنامەی ژین، لەسەردەمی خۆیدا بڵاوکراونەتەوە، جارێکی دیکە بڵاویکردونەتەوە. بەمەش لە سی و پێنج زنجیرەدا زانیاری لە بارەی ڕووداوە مێژووییەکان بە خوێنەران بەخشیوە. (بڕوانە خشتە ژمارە 10).

لە سۆنگەی بایەخی وێنەدا، لە گۆشەی "**وێنەیەك لە کوردستانەوە**" لە ڕۆژنامەی هاوکاریدا لە ڕێگەی وێنەوە ڕووداو و شوێنەواری مێژوویی بە خوێنەران ناسێندراون لە وانە: قەڵای هەولێر، بەردەکی سەرای سلێمانی، قەڵایەکی بونیاد نراو لە قەشقۆڵی لە سنووری سلێمانی، قشلەی کۆیە، قەڵاچۆڵان پایتەختی میرنیشینی بابان، قەڵای میری محەمەد پاشای گەورەی لە ڕەواندز، قەڵای قزلجە لە ناوچەی پێنجوین، کۆمبەز کۆنەکە لە گوندی گردعازەبان لە نزیك هەولێر و منارە چۆلی. (بڕوانە خشتە ژمارە 10).

خشتەی ژمارە (10)

گۆشەی تایبەت بە مێژووی کورد

گۆشەی گرەوی هەفتە	گۆشەی ئەم هەفتە لە مێژوودا	گۆشەی کورد و کوردستانەکەت بناسە	گۆشەی کتێبی هاوکاری	گۆشەی ئاورێك لە ڕابردووە	گۆشەی وێنەیەك لە کوردستانەوە	ژمارە	ڕێکەوت
1					قەڵا لە قەشقۆڵی	32	1970/8/15
2						33	1970/8/22
3						34	1970/8/29
4						35	1970/9/5
5						36	1970/9/12
6						37	1970/9/19
					قەڵای هەولێر	18	1971/5/15
					بەردەکی سەرا	24	1971/7/17
						32	1971/9/11
					قشلەی	128	1972/8/5

		کۆیه					
1972/9/9	133	قەڵاچۆلان					
1973/1/5	149					1	
1973/1/12	150					2	
1973/2/2	152					3	
1973/2/9	153					4	
1973/2/16	154					5	
1973/2/23	155					6	
1973/3/2	156					7	
1973/3/9	157					8	
1973/3/16	158					9	
1973/3/23	159					10	
1973/3/30	160					11	
1973/4/6	161					12	
1973/4/13	162					13	
1973/4/20	163					14	
1973/4/27	164					15	
1973/5/11	166				1	16	
1973/15/18	167				2	17	
1973/5/25	168					18	
1973/6/1	169				3	19	
1973/6/8	170					20	
1973/6/15	171				4	21	
1973/6/22	172					22	
1973/6/29	173					23	
1973/7/6	174				5	24	
1973/7/13	175					25	
1973/7/20	176				6		
1973/7/27	177				7	26	
1973/8/3	178				8	27	
1973/8/10	179					28	
1973/8/17	180				9	29	
1973/8/24	181					30	
1973/9/7	183					31	
1973/9/14	184				10	32	
1973/9/28	186				11	33	
1973/10/5	187				12	34	
1973/10/12	188				13	35	
1973/10/19	189				14	36	
1973/10/26	190				15	37	
1973/11/2	191				16	38	
1973/11/9	192				17	39	
1973/11/16	193				18	40	
1973/11/23	194				19	41	
1973/11/30	195				20	42	
1973/12/7	196				21	43	
1973/12/14	197				22	44	

1973/12/21	198				23	45	
1973/12/28	199				24	46	
1974/1/11	200				25	47	
1974/1/18	201	قەڵای پاشا گەورە			26	48	
1974/1/25	202					49	
1974/2/1	203				27	50	
1974/2/8	204				28	51	
1974/2/22	206			1		52	
1974/3/1	207			2		53	
1974/3/8	208			3		54	
1974/3/15	209			4		55	
1974/3/21	210			5			
1974/3/29	211			6		56	
1974/4/5	212			7		57	
1974/4/12	213			8			
1974/4/19	214			9		58	
1974/4/26	215			10		59	
1974/5/3	216			11		60	
1974/5/10	217			12		61	
1974/5/17	218			13		62	
1974/5/24	219	کومبەزە کۆنە...		14		63	
1974/5/31	220			15			
1974/6/7	221			16		64	
1974/6/14	222			17		65	
1974/6/21	223			18		66	
1974/6/28	224			19			
1974/7/5	225			20		67	
1974/7/12	226					68	
1974/7/26	227					69	
1974/8/2	228					70	
1974/8/9	229		1			71	
1974/8/16	230		2	21		72	
1974/8/23	231		3	22		73	
1974/8/30	232		4	23		74	
1974/9/6	233		5	24		75	
1974/9/13	234		6	25		76	
1974/9/20	235		7	26		77	
1974/9/27	236		8	27		78	
1974/10/4	237		9	28		79	
1974/10/11	238		10	29			
1974/10/25	239		11	30		80	
1974/11/1	240		12	31			
1974/11/8	241		13	32		81	
1974/11/15	242		14	33			
1974/11/22	243		15	34		82	

1974/11/29	244		16	35		83	
1974/12/6	245			36		84	
1974/12/13	246		17	37			
1974/12/20	247	قەڵای پاشا گەورە		38			
1975/1/3	248					85	
1975/1/10	249		18	39		86	
1975/1/17	250			40			
1975/1/24	251			41		87	
1975/1/31	252		19	42		88	
1975/2/7	253		20	43		89	
1975/2/14	254			44			
1975/2/21	255		21	45		90	
1975/2/28	256		22	46			
1975/4/25	264	مناری چۆلی					
1975/9/12	284		23				
1975/9/19	285		24				
1975/9/26	286		25				
1975/10/3	287		26				
1975/10/17	288		27				
1975/10/31	290		28				
1975/11/7	291		29				
1975/11/14	292		30				
1975/11/21	293		31				
1975/11/28	294		32				
1975/12/5	295		33				
1975/12/12	296		34				
1975/12/26	297		35				

ئەنجام

1. ماوەی نێوان ساڵانی (1970 – 1975) ڕۆژنامەی هاوکاری وەك ڕۆژنامەیەکی کوردی، کە سەر بە وەزارەتی ڕاگەیاندنی حکومەتی عێراقەوە بووە، زۆرترین نووسەران و خوێنەرانی کوردی بە دەوری خۆیدا کۆکردۆتەوە، بە هۆیەوەشەوە خوێنەران هەفتانە بە پەرۆشییەوە چاوەڕوانی ژمارەی نوێ ڕۆژنامەکە بووینە.
2. وێرایی ئەوەی لەم قۆناغەدا کە ڕۆژنامەی هاوکاری دەرچووە، پێوەندییەکانییەکانی نێوان کورد و حکومەتی عێراق تاڕادەیەك باش بووە، کەچی ژمارەیەك نووسەر بابەتەکانیان بە یەك ناو یاخود ناوی خوازراو نووسیوە، کە ساغکردنەوەییان ئاسان نییە.
3. ڕۆژنامەی هاوکاری دەکرێت وەك سەرچاوەیەکی نووسینەوەی مێژووی کورد کەڵکی لێوەبگیرێت، لەبەر ئەوەی لە نێو لاپەڕەکانیدا بابەتی تایبەت بە مێژووی کورد پانتایەکی زۆری داگیرکردووە، بە شێوەیەك لە کۆی (297) ژمارەدا، لە (224) ژمارەدا بابەتی تایبەت بە مێژووی کورد بوونیان هەیە.
4. لە ماوەی نێوان ساڵانی (1970-1975) ڕۆژنامەی هاوکاری، لە سەد و بیست و پێنج ژمارەدا سەد و چل و پێنج بابەت تایبەت بە مێژووی کورد نووسراون.
5. لە ڕۆژنامەی هاوکاری دا بایەخێکی زۆر بە نووسینەوەی مێژووی ژیانی ناوداران و خەباتی تێکۆشەرانی کورد دراوە، لەو چوارچێوەیەشدا لە سەد و سی بابەتدا ئاماژە بۆ ژیان و ڕۆڵی حەفتا و سێ کەسایەتی و تێکۆشەری کورد کراوە.

6. ڕۆژنامەی هاوکاری زەمینەی بۆ زیاتر لە گۆشەیەکی تایبەت بە نووسینەوەی مێژووی کورد ڕەخساندووە، بە جۆرێك هەر یەك لە گۆشەکانیش ماوەیەکی زۆر بەردەوامیان هەبووە و جێگای سەرنج و بایەخی خوێنەرانی ڕۆژنامەکە بووە.
7. لەگەڵ ئەوەی لە ڕۆژنامەی هاوکاری دا بایەخ بە نووسینەوەی مێژووی کورد دراوە، بەڵام کەمتر ڕەچاوی لایەنی زانستی لە نووسینەوەی بابەتەکاندا کراون، بە بەڵگەی ئەوەی نووسەری زۆرێك لە بابەتەکان، کەسانی پسپۆر نیین لە بواری مێژوودا.

پەراوێز

(1) بەشێکی سەرەکی لە پێداویستی بەکارهێنانی ڕێبازی شیکارکردنی نەخشە هۆکارەکەی بۆ نووسینی توێژینەوەکە بە سیستمی هارڤەرد دەگەڕێتەوە، چونکە لە کاتی ئاماژەکردن بۆ سەرچاوەکان و دووبارەبوونەوەی ناوهێنانی ڕۆژنامەی هاوکاری وەك سەرچاوەی سەرەکی، دەبووە هۆکاری ئەوەی سەری لە خوێنەر تێکبدات، ئەنجام دوای ڕاوێژ و ڕاو و تەگبیر لەگەڵ پسپۆرانی ئەکادیمی تایبەت بەم بوارەدا، بە کارهێنانی ڕێبازی شیکارکردنی نەخشە بە پێویست و گونجاو زانرا.

(2) گۆڤاری بەیان وەك گۆڤارێکی وێژەیی و هونەری یەکەم ژمارەی لە تشرینی دووەمی 1969دا دەرچووە، دواتریش بە شێوەی مانگانە بەردەوام بووە *(نەجار، 2019، ل ل 201-202)*. بەگشتی گۆڤاری بەیان تا ساڵی 2002 بەردەوام بووە و تێکڕا (169) ژمارەی لێدەرچووە.

(3) سەبارەت بە دامەزراندنی دەزگای هاوکاری بۆ چاپ و بڵاوکردنەوە، ئەوە سەرەتای بە پێی بڕیاری ژمارە (484) ساڵی 1969 لە خاڵی هەشتەمدا بڕیار لە دامەزراندنی دەزگایەکی تایبەت بە چاپ و بڵاوکردنەوی کوردی درا بوو، بەڵام نەچووە بواری جێبەجێکردنەوە. لەبەر ئەوە جارێکی دیکە ساڵی 1972 بە یاسای ژمارە (111) بڕیار لە دامەزراندنی دەزگای هاوکاری دەدرێت، کەچی دامەزراندنی ئەو دەزگایەش تا 1974/1/14 ناچێتە بواری کردارییەوە. *(القرارات العامة لمجلس قيادة الثورة، ص597؛ ڕۆژنامەی برایەتی، ژمارە 7، 1974/1/15).*

(4) یەکەمجار مومتاز حەیدەری وەك پەیامنێری کوردستان دەست بەکاردەبێت، بەڵام دواتر مومتاز حەیدەری دەبێتە پەیامنێری هەولێر، فەهمی قەرەداغی پەیامنێری سلێمانی، هیوا شوان پەیامنێری کەرکووك و سەدیق عەلی ئامێدی پەیامنێری نەینەواو و دهۆك *(هاوکاری، ژمارە، 32، 1971/9/11، ل8).*

(5) ڕۆژنامەی هاوکاری لە ساڵی 1971 لە 1/9، جارێکی دیکە زنجیرە ژمارە یەکی داوەتە ڕۆژنامەکە ئەمەش بەردەوام بوو تا ساڵی 1972، بەڵام ساڵی 1972 ڕیزبەندییەکەی هەمووی کردۆتە یەك ڕیزبەندی.

(6) ساڵی 1976 حکومەتی عێراق دەزگای هاوکاری بۆ چاپ و بڵاوکردنەوەی کوردی و بەڕێوەبەرایەتی گشتی ڕۆشنبیری کوردی هەڵوەشاندەوە، هەردوو کیانی کرد بە دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی کوردی، خستییە ژێر دەسەڵاتی لایەنگرانی خۆیەوە. بۆ زانیاری زیاتر بڕوانە: (https://www.altaakhipress.com/viewart.php?art=63976).

(7) بەدەر لەوەی ئاماژەمان بۆ کرد لە هەندێك لە ژمارەکانیدا لاپەڕەکانی ڕۆژنامەکە کەم و زیادیان کردووە، وەك لە ژمارە (23) کە بە بۆنەی جەژنی ڕۆژنامەگەری عێراقی لە 1970/6/15 دەرچووە تەنیا (6) لاپەڕەیە، ژمارەی دواتر واتە ژمارە (24) 1970/6/20 تەنیا (4) لاپەڕەیە. ژمارەکانی (20، 262 و 271) دە لاپەڕەن، ژمارەی (9) کە لە 1970/3/14 دەرچووە (14) لاپەڕەیە. ژمارە (10، 11) 1970/3/21 و 1970/3/28 دوازدە لاپەڕەن. ژمارەکانی (2، 3، 4، 5، 6، 7، 8) شازدە لاپەڕەن، هەروەها ژمارە (52)ش لە 1971/1/2 بە تەنیا (18) لاپەڕەیە. ئەوە سەرباری ئەوەی بە بۆنەی هاتنی ساڵی تازەی 1972 هاوکاری ژمارەیەکی تایبەتی لەسەر شێوازی گۆڤار بە چل و دوو لاپەڕە لە 1972/1/1 دەرکردووە.

(8) دینارێکی عێراقی هەزار فلس بوو، هەر دینارێکیش لەو سەردەمەدا یەکسان بوو بە سێ دۆلار و سێ سەنتی ئەمریکی.

(9) ژمارەی (تایبەت) کە لە 1972/1/1 دەرچووە، دەکرێت بە ژمارە (99) ڕۆژنامەی هەژمار بکرێت، لەبەر ئەوەی ڕۆژنامەی هاوکاری ژمارەی دوای ئەو ژمارە زنجیرەی ژمارە (100) لە 1972/1/15 داوەتێ.

(10) بەردە لە ڕۆژانی شەمە و هەینی لە ماوەی سنووری توێژینەکەوە (1970-1975)، ڕۆژنامەی هاوکاری ژمارە (13)ی ساڵی یەکەم لە یەکشەمە، ژمارە(23)ی ساڵی یەکەم لە دووشەمە و ژمارە (210) لە پێنج شەمە، دەرچوون.

(11) بە وردبوونە لە لاپەڕەکانی ڕۆژنامەی هاوکاریدا دەتوانرێت بووترێت ژمارە (6) 1971/2/20 بەهۆی پشووی جەژنی قوربان، ژمارە (تایبەت) لە 1972/1/1 بە هۆی پشووی سەری ساڵ، ژمارە (102) 1972/2/5 بە هۆی پشووی جەژنی قوربان، ژمارە (151) بە هۆی پشووی جەژنی قوربان، ژمارە (227) بە هۆی پشووی بۆنەکانی 14-17 تەمموز، ژمارە (239) بەهۆی پشووی جەژنی ڕەمەزان و ژمارە (248) 1975/1/3 بە بۆنەی پشووی سەری ساڵ لە وادەی خۆیان دواکەوتوون، بەڵام ژمارەکانی (7) 1970/2/27، (142) 1972/11/17، (288) لە 1975/10/17 و (297) 1975/12/26 بە بێ ئاماژەکردن بۆ هۆکاری دواکەوتنیان لە وادەی خۆیان دواکەوتوون.

(12) نووسەر ئەم بابەتە لە شەش زنجیرەدا ئاماژەهەی بە بەرەنگاری کوردی لە بەرانبەر ئینگلیزدا کردووە بەر لەوەی ڕووداوەکانی ساڵی 1920 لە عێراق ڕووبدەن، لە پێشەکی بابەتەکەتەکەشیدا مەبەستی نووسینی بابەتەکەی بۆ وەڵامدانەوەی ئەوانە گێڕاوەتەوە، کە دەیانەوێت ڕۆڵی کورد لە بەرەنگاری ئینگلیزدا نادیدە بگرن، کەچی بابەتەکەی لە ژێر ناونیشانی " **دەوری گەلی کورد لە شۆڕشی ساڵی 1920دا**" نووسیوە.

(13) توێژەر لە هیلکاری خشتەکاندا،خشتەکەی دابەشکردۆتە سەر ستونی ناوی نووسەر، ناوی بابەت، ناوی وەرگێڕ، زنجیرەی بابەت، ژمارەی ڕۆژنامەی هاوکاری، ڕێککەوتی دەرچوون و لاپەڕە، بەمەش لە ژێر هەر یەکەیان زانیاری پێویست و دروستی نووسیوە، بەڵام ئەگەر هاتوو بابەتێك ناوی نووسەری بەسەرەوە نەبووبێت، ئەوە ستوونی ناوی نووسەر بە بۆشی بەجێهێڵدراوە هیچی لە ژێردا نەنووسراوە، ئەو پەیڕەوکردنە بۆ ستوونی ناوی وەرگێڕ و ستوونی زنجیرەش لە ناو توێژینەوەکە هەر ڕاستە.

(14) محەمەد عەلی فروغی، یەکێکبووە لە کاربەدەستە سیاسی و ڕووناکبیرییەکانی ئێران، ساڵی 1947 ئەو کاتە، کە باڵوێزی ئێران بووە لە تورکیادا بە نامەیەك مەسەلەی کوردی بۆ کاربەدەستانی وڵاتەکەی ڕوونکردۆتەوە، هاوکاری وەك بەڵگەنامەیەك بڵاویکردۆتەوە.

(15) لەسەر ئەو ژمارەیەی ڕۆژنامەی هاوکاری نووسراوە ئەو ژمارەیە تایبەتە بە جەژنی ڕۆژنامەگەری فەڵەستین و ڕۆژنامەگەری دەرچووە.

(16) ئەو ژمارەیە لەبەر ئەوەی دوای 22ی نیسان دەرچووە، ژمارەیەکی بەرچاو بابەتی لەسەر ڕۆژی ڕۆژنامەگەری کوردی تێدایە.

(17) تەنیا لە زنجیرەی یەکەمدا گۆشەکە ناوی "**کورستانەکەت بناسەیە**" زنجیرەکانی دیکە ناوەکەی بۆ "**کورد و کوردستانەکەت بناسە**" دەگۆڕێت.

سەرچاوەکان

یەکەم: بڵاوکراوەی حکومی

الجمهورية العراقية، القرارات العامة لمجلس قيادة الثورة، بغداد، 1977.

دووەم: کتێب

مستەفا نەریمان، بیبلیۆگرافیای ڕۆژنامەی هاوکاری ساڵانی 1970-1974، بەرگی یەکەم، بەغدا، 1989.

سێیەم: بیرەوەری

عبدالله عباس، ئاوەها دەرگام کردەوە، چاپی دووەم، (هەڵەبجە، لە بڵاوکراوەکانی کێتبخانەی هەژار موکریانی بۆ چاپ و بڵاوکردنەوە، 2018).

چوارەم: نامەی زانکۆیی بڵاونەکراوە

هۆشەنگ ساڵح محەمەد شەریف نەجار، بزاڤی ڕۆشنبیری کوردی لە شاری بەغدا 1958 – 1975 لێکۆڵینەوەیەکی مێژوویە، تێزی دکتۆرا بڵاونەکراوە، (بەشی مێژوو، کۆلێژی ئاداب، زانکۆی سەلاحەدین/ هەولێر، 2019).

پێنج: ڕۆژنامە

ڕۆژنامەی برایەتی، ژمارە (7)، 1974/1/15.

ژمارەکانی ڕۆژنامەی هاوکاری

(1)، 1970/1/9؛ (2)، 1970/1/16؛ (3)، 1970/1/23؛ (4)، 1970/1/30؛ (5)، 1970/2/6؛ (6) 1970/2/13؛ (7)، 1970/2/27؛ (8)، 1970/3/6؛ (9)،1970/3/14؛ (10)، 1970/3/21؛ (11)، 1970/3/28؛ (13)، 1970/4/12؛ (15)، 1970/4/25؛ (19)، 1970/5/23؛ (23)، 1970/6/15؛ (24)، 1970/6/20؛ (25)، 1970/6/27؛ (26)، 1970/7/4؛ (27)، 1970/7/11؛ (28)، 1970/7/17؛ (29)، 1970/7/25؛ (30)، 1970/8/1؛ (32)، 1970/8/15؛ (33)، 1970/8/22؛ (34)، 1970/8/29؛ (35)، 1970/9/5؛ (36)، 1970/9/12؛ (37)، 1970/9/19؛ (41)، 1970/11/17؛ (43)، 1970/19/31؛ (44)، 1970/11/7؛ (50)، 1970/12/19؛ (52)، 1971/1/2؛ (1)، 1971/1/9؛ (2)، 1971/1/16؛ (3)، 1971/1/23؛ (6)، 1971/2/20؛ (10)، 1971/3/20؛ (12)، 1971/4/3؛ (15)، 1971/4/24؛ (17)، 1971/5/8؛ (18)، 1971/5/15؛ (20)، 1971/6/19؛ (21)، 1971/6/26؛ (22)، 1971/7/3؛ (23)،1971/7/10؛ (24)، 1971/7/17؛ (25)، 1971/7/24؛ (29)، 1971/8/21؛ (31)، 1971/9/4؛ (32)،1971/9/11؛ (36)، 1971/10/9؛ (37)، 1971/10/16؛ (40)، 1971/11/6؛ (41)، 1971/11/13؛ (43)، 1971/11/27؛ (44)، 1971/12/4؛ (46)، 1971/12/18؛ (تایبـەت)، 1972/1/1؛ (100) 1972/1/15؛ (102)، 1972/2/5؛ (103)، 1972/2/12؛ (109)، 1972/3/25؛ (110)، 1972/4/1؛ (111)، 1972/4/8؛ (112)، 1972/4/15؛ (113)، 1972 /4/22؛ (115)، 1972/5/6؛ (117)، 1972/5/20؛ (120)، 1972/6/1؛ (121)، 1972/6/17؛ (122)، 1972/6/24؛ (127)، 1972/7/29؛ (128)، 1972/8/5؛ (129)، 1972/8/12؛ (131)، 1974/8/26؛ (132)، 1972/9/2؛ (133)، 1972/9/9؛ (135)، 1972/9/23؛ (136)، 1972/9/30؛ (137)، 1972/10/7؛ (138)، 1972/10/14؛ (139)، 1972/10/21؛ (140)، 1972/10/28؛ (141)، 1972/11/4؛ (142)، 1972/11/17؛ (143)، 1972/11/24؛ (144)، 1972/12/1؛ (146)، 1972/12/15؛ (147)، 1972/12/22؛ (148)، 1972/12/29؛ (149)، 1973/1/5؛ (151)، 1973/1/26؛ (152)، 1973/2/2؛ (153)، 1973/2/9؛ (154)، 1973/2/16؛ (155)، 1973/2/23؛ (156)، 1973/3/2؛ (157)، 1973/3/9؛ (158)، 1973/3/16؛ (159)، 1973/3/23؛ (160)، 1973/3/30؛ (161)، 1973/4/6؛ (162)، 1973/4/13؛ (163)، 1973/4/20؛ (164)، 1973/4/27؛ (165)، 1973/5/4؛ (166)،1973/5/11؛ (167)، 1973/5/18؛ (168)، 1973/5/25؛ (169)، 1973/6/1؛ (170)، 1973/6/8؛ (171)، 1973/6/15؛ (172)، 1973/6/22؛ (173)، 1973/6/29؛ (174)، 1973/7/6؛ (175)، 1973/7/13؛ (176)،1973/7/20؛ (177)، 1973/7/27؛ (178)، 1973/8/3؛ (179)،1973/8/10؛ (180)، 1973/8/17؛ (181)، 1973/8/24؛ (183)، 1973/9/7؛ (184)، 1973/9/14؛ (186)، 1973/9/28؛ (187)، 1973/10/5؛ (188)، 1973/10/12؛ (189)، 1973/10/19؛ (190)، 1973/10/26؛(191)، 1973/11/2؛ (192)، 1973/11/9 (194)، 1973/11/23؛ (195)، 1973/11/30؛ (196)، 1973/12/7؛ (197)، 1973/12/14؛ (198)، 1973/12/21؛ (199)، 1973/12/28؛ (200)، 1974/1/11؛ (201)، 1974/1/18؛ (202)، 1974/1/25؛ (203)، 1974/2/1؛ (204)، 1974/2/8؛ (205)، 1974/2/15؛ (206)، 1974/2/22؛ (207)، 1974/3/1؛ (208)، 1974/3/8؛ (209)، 1974/3/15؛ (210)، 1974/3/21؛ (211)، 1974/3/29؛ (212)، 1974/4/5؛ (213)، 1974/4/12؛ (214)، 1974/4/19؛ (215)، 1974/4/26؛ (216)، 1974/5/3؛ (217)، 1974/5/10؛ (218)، 1974/5/17؛ (219)، 1974/5/24؛ (220)، 1974/5/31؛ (221)، 1974/6/7؛ (222)، 1974/6/14؛ (223)، 1974/6/21؛ (224)، 1974/6/28؛ (225)، 1974/7/5؛ (226)، 1974/7/12؛ (227)، 1974/7/26؛ (228)، 1974/8/2؛ (229)، 1974/8/9؛ (230)، 1974/8/16؛ (231)، 1974/8/23؛ (232)، 1974/8/30؛ (233)، 1974/9/6؛ (334)، 1974/9/13؛ (235)، 1974/9/20؛ (236)، 1974/9/27؛ (237)، 1974/10/4؛ (238)، 1974/10/11؛ (239)، 1974/10/25؛ (240)، 1974/11/1؛ (241)، 1974/11/8؛ (242)، 1974/11/15؛ (243)، 1974/11/22؛ (244)، 1974/11/29؛ (245)، 1974/12/6؛ (246)، 1974/12/13؛ (247)، 1974/12/20؛ (248)، 1975/1/3؛ (249)، 1975/1/10؛ (250)، 1975/1/17؛ (251)، 1975/1/24؛ (252)، 1975/1/31؛ (253)، 1975/2/7؛ (254)، 1975/2/14؛ (255)، 1975/2/21؛ (256)، 1975/2/28؛ (258)، 1975/3/14؛ (259)، 1975/3/21؛(260)، 1975/3/28؛ (262)، 1975/4/11؛ (264)، 1975/4/25؛ (265) 1975/5/2؛ (266)، 1975/5/9؛ (267)، 1975/5/16؛ (268)، 1975/5/23؛ (269)،

1974/5/30؛ (272)،1975/6/20؛ (275)، 1975/7/11؛ (283)، 1975/9/5؛ (284)، 1975/9/12؛ 1975/9/5؛ (285)، 1975/9/19؛ (286)، 1975/9/26؛ (287)، 1975/10/3؛ (288)، لە 1975/10/17؛ (289) 1975/10/24؛ (290)، 1975/10/31؛ (291)، 1975/11/7؛ (292)، 1975/11/14؛ (293)، 1975/11/21؛ (294)، 1975/11/28؛ (295)، 1975/12/5؛ (296)، 1975/12/12؛ (297)، 1975/12/26.

شەشەم: ماڵپەری ئەلکترۆنی

فـــــوزي الاتـــــروشي، دار الثقافـــــة والنشـــــر الكورديـــــة بـــــين ذاكـــــرتين، في موقـــــع (التـــــأخي)، انظـــــر: (https://www.altaakhipress.com/viewart.php?art=63976)، (ڕێککەوتی سەردانکردن 2020/3/30).

أهمية كتابة تأريخ الكرد في صحيفة هاوكاري (1970-1975)

احمد حمدامين اومر

قسم العلوم الاجتماعية- كلية التربية الاساس- جامعة صلاح الدين-أربيل

ملخص

تشغل صحيفة هاوكاري الكردية التي صدرة عن وزارة إعلام العراقية خلال السنوات (1970-2003) مكانة مهمة في حياة الصحافة الكردية، ولكنها لم تنل ماتستحقة من اهتمام من لدى الباحثين، ومن منطلق أهمية هذه الصحيفة وأهمية كتابة التأريخ الكردي خلال السنوات (1970-1975) اخترنا هذا العنوان لكتابة هذا البحث الأكاديمي.

يتألف هذا البحث من مقدمة وأربعة محاور واستنتاجات.

المحور الأول مخصص لعرض نبذة حول صحيفة هاوكاري خصوصا خلال السنوات (1970-1975)، وتمت الإشارة إلى بدايات محاولات إصدار الصحيفة، والهيئة المؤسسة والهيئة الإدارية، والكتاب، ومكان الطبع، وعدد صفحاتها، وثمنها، واللون المستعمل فيها.

خصص المحور الثاني لالقاء الضوء على كتابة تأريخ الكرد في صحيفة هاوكاري، وفي هذا الإطار تمت الإشارة إلى جميع المواضيع التاريخية التي كتبت في هذه الصحيفة حول هذا الموضوع.

أما المحور الثالث فقد تحدثنا فيه عن أهمية كتابة سير ونضال الشخصيات الكردية المشهورة، على صفحات صحيفة هاوكاري، اذ شغلت مساحة واسعة منها.

أما المحور الرابع، فذكر الأعمدة المخصصة في هذه الصحيفة لكتابة تأريخ الكرد وتعريفه بالقراء.

والاستنتاجات لخصت أهم النتائج التي توصل إليها البحث.

كلمات الدالة:كتابة، تأريخ، الكرد، صحيفة، هاوكارى.

The Importance of Writing Kurdish History in Hawkari Newspaper (1970-1975)

Ahmad Hamadameen Omar
Social Sciences Department - College of Basic Education - Salahuddin University-Erbil
ahmad.ameen@su.edu.krd

Abstract

Hawkari newspaper, is a Kurdish newspaper affiliated with the Iraqi Ministry of Information, which was issued during the years (1970-2003), occupies a large area in the life of the Kurdish press. The scholars, however, did not give its due attention. The importance of this newspaper and the importance of writing the Kurdish history during the years (1970-1975) urged us to choose this title to write this academic paper.

The paper consists of an introduction, four sections and conclusions.

The first section is dedicated to presenting an overview about the Hawkari newspaper, especially during the years (1970-1975).The beginnings of the attempts to publish the newspaper, the foundation board , the writers , editors , the administrative body, the place of printing, the number of pages, its price and the color used in it were indicated.

The second section sheds light on the reflection of writing the history of the Kurds in Hawkari newspaper, and in this context all historical issues and articles in this newspaper have been mentioned on this topic.

The third section is about the importance of writing the course and struggle of famous Kurdish figures which covers a large area of the newspaper.

In the fourth section, the columns allocated in this newspaper to write the history of the Kurds and introduce it to readers are all presented.

The conclusions have summarized the most important findings of the paper.

Keyword: Writing, History, Kurdish, Newspaper, Hawkari.